

**АДКРЫЛІ АДНОУЛЕНЫ
МЕМАРЫЯЛ
У ВЭСЦЫ ГАІ**

3

**ПРЭМ'ЕРА
Ў ТЭАТРЫ ЛЯЛЕК**

6

Выдаецца
з 9 жніўня 1917 г.

8
ЛІПЕНЯ
2023 г.
СУБОТА

№ 130 (30010)

Родная газета на роднай мове

ЗВЯЗДА

На кантролі

**ЁСЦЬ РАШЭННЕ —
БУДЗЕ ВЫНІК**

**Старшыня Савета Рэспублікі
Наталля КАЧАНОВА** азнаёмілася
з ходам будаўнічых работ
на адным са сталічных аб'ектаў

На скрыжаванні праспекта Незалежнасці і вуліцы Кірылы Тураўскага ў Мінску ўзводзіцца шматфункцыянальны комплекс. Будаўніцтва тут пачалося ў 2009 годзе, але надобрасумленны інвестары, якія займаліся гэтым аб'ектам, не выканалі свае абавязальствы: на працягу некалькіх гадоў работы тут увагулі не вялікі. Па даручэнні краіны дзяржава будаўніцтва аб'екта аднавілася ў мінулым годзе. З надобрасумленымі інвестарамі прайшлося разліцца, за справу ўзялося ўпраўленне капітальнага будаўніцтва Мінгарвыканкома.

Цяпер тут з раніцы да позняга вечара, у тым ліку на выходных, кіпіць работа — на аб'екце працуе каля 900 чалавек. Будаўнікі шчыроць не над гэцічна-дзелавым комплексам, як планавалася першапачаткова, а над жылывым і гандлёвым аб'ектам. Да 1 студзеня 2024 года тут павіны быць уведзены ў эксплуатацыю два арандыя дамы і гандлёвы цэнтр, на ўсё трох паверхах якога будуць прадастанены выключна айчыныя тавары.

Як расказаў першы намеснік кіраўніка адміністрацыі Першамайскага раёна Мінска **Максім САКАЛОУ**, па трох чэрагах будаўніцтва ўсёды ідуць будаўніча-маніжарныя работы. «Унутры жылій часткі выдзяляюцца ўладкаваннем перагародак, сямжа, практычна скончаны інжынерныя работы, — канкрэтызаваў ён. — Што датычыцца гандлёвай часткі, выканавоцца каркасная і інжынерныя работы, укладваецца дах. Мы бачым, што гэты аб'ект без праблем можна ўвесці ў эксплуатацыю ў канцы бягучага года».

Падчас наведвання будаўнічай пляцоўкі Наталля Качанова заслухала даклад аб правядзенні работ на аб'екце, пацікавілася, ці ёсць праблемы, якія перашкаджаюць яго своечасовай здачы ў эксплуатацыю. Старшыня Савета Рэспублікі паказалі адну з кватэр, у якой будуць жыць людзі. Нятледжаны на тое што будаўніцтва жылга дома канчаткова не завершана, кватэра поўніцца з аддзелкай — хоць цяпер засяляюцца і жыў.

Як патлумачыў **Максім САКАЛОУ**, гэта зроблена для таго, каб яшчэ ў працэсе будаўніцтва выявіць усе недахопы, якія могуць паўплываць на ход масавай аддзелкі ўсёх кватэр. Дарчы, усю ў жылым комплексе будзе 352 кватэры. Прадугледжаны паркінг. У парку, які знаходзіцца праз дарогу, плануецца ўсталяваць дзіцячы і спартыўныя комплексы. А сам шматфункцыянальны комплекс з паркам будзе злучаны падземным пешаходным пераходам, што і зручна, і бяспечна для будучых жыхароў.

Гэты аб'ект быў праблемны: інвестар пачаў будаўніцтва і потым проста не змог яго завяршыць, — нагадала Наталля Качанова. — У выніку было прынята рашэнне, якое дазволіць да канца года гэты аб'ект увесці ў эксплуатацыю. Перш за ўсё, тут будуць размешчаны гандлёвыя аб'екты. На прыкладзе «Сталіцы» мы ўбачылі, як карыстаецца папулярнасцю працяжка нашых вытворцаў. Кожнай вобласці тут адрываць плошчы, дзе будзе прадастанена працяжка прадпрыемстваў, якіх размешчаны ў абложках.

Што датычыцца арандыя жылля, па словах уладкаваннага прадстаўніка Прадзвеста ў Мінску, яго будзе выдзяляцца лодзям у адпаведнасці з маржавасцю або на прыняцце катэгарызацыяна. «Гэта прыклад таго, які трэба прымаць рашэння тады, калі інвестар працуе не па тых законах, якія ёсць у нашай краіне, — адзначыла Наталля Качанова, адзначаючы ход будаўнічых работ. — Даўгабудуць быць не павіны. Тры тэрміны, якія вызначаны (а гэта 1 студзеня 2024 года) на ўвядзенне ў эксплуатацыю гэтага аб'екта, улічваючы, будучы вытрыманні, нават нятледжаны на тое, што работы тут яшчэ вельмі шмат. Іншага не дадзецца. Трэба зрабіць усё ў тэрмін, увесці ў эксплуатацыю гэты суб'ект, маштабы аб'ект, які ёсць у горадзе Мінску і які да індустрыя часта з'яўляецца аб'ектам незарэканавана будаўніцтва, даўгабудуць. Будаўнікі прадуць. Думаю, гэты аб'ект прадуць жыхароў нашай сталіцы і тых, хто будзе прыязджаць сюды з рэгіёнаў».

Вераніка КАНЮТА.

МЕНКА РАСКРЫВАЕ ТАЙМІЦЫ

Пад Мінскам, у вёсцы Гарадзішча, працягаюцца археалагічныя раскопкі. Тут знаходзіцца адно з найбольш вялікіх у краіне захаваных старажытных паселішчаў, нават цэлы комплекс археалагічных помнікаў. Каля паджо-

жа гарадзішча зліваюцца дзве маленькія рачулікі — Дунай і Менка. Па назве апошняй гарадзішча таксама завецца Менкай. Усё лета і пачатак восені тут будуць працаваць студэнты з гістарычнага факультэта беларускіх ВНУ

і валанцеры, каб даследаваць час узнікнення паселішча, знайсці доказы, што ў эпоху старажытнай Русі тут быў горад; нарэшце, вырышыць пытанне, ці з'яўляецца гэты горад летанічным

На здымку: валанцеры — студэнты 4-га курса факультэта аховы гісторыка-культурнай спадчыны ўніверсітэта культуры Марыі САВІЦКАЯ, Крысціна ШАШКОВА і Аманія РОШЧЫНА.

Фота Анатолія КЛЕШЧУКА.

Энергетыка

Крытэрыі эксплуатацыі і старэння АЭС

Закон аб рэгуляванні беспякі пры выкарыстанні атамнай энергіі пачне працу ў кастрычніку

Папярэдні закон аб рэгуляванні беспякі пры выкарыстанні атамнай энергіі, які пакуў дзейнасць ў Беларусі, у свой час стаў добрай прававой пляцоўкай для рэалізацыі аднаго з самых маштабных праектаў у Беларусі — будаўніцтва БелАЭС. Аднак з улікам удасканалення навуковых падыходаў, з'яўлення новых тэхналагічных і арганізацыйных рашэнняў у галіне атамнай энергетыкі, направавана эксплуатацыйнага вопыту стварылася комплекснае палепшэнне прававога рэгулявання адносін у сферы ядзернай беспякі. З гэтай прычыны летась быў прыняты новы закон, аднак у поўным аб'ёме ён запрэчае сілы з кастрычніка, паведамлілі эксперты, якія расказалі пра адметнасці новага Закона «Аб рэгуляванні беспякі пры выкарыстанні атамнай энергіі».

Для ўдасканалення атамнага права ў адзіны прававы класіфікатар была ўведзена новая заканадаўчая галіна — заканадаўства аб ядзернай радыяцыйнай беспяцы, а таксама рэабрававаны і прыняты новы закон аб рэгуляванні беспякі і выкарыстанні атамнай энергіі, расказала **Ларыса БАСАЛАЙ**, начальнік аддзела прававога забеспячэння Дзяржатамнаагентства.

— У законе абумоўлена, што беспякіма не прырытэ перад эканамічнымі аспектамі. А за аснову ўзяты абарона жыцця, здароўя, працы чалавека, навакольнага асяроддзя і ўмяшчванне іміджу Беларусі. У дакуменце вызначаны віды дзейнасці ў галіне забеспячэння беспякі, элементы сістэмы забеспячэння беспякі пры выкарыстанні атамнай энергіі, а таксама аб'екты і суб'екты адносін у гэтай галіне.

СТАР. 2

Па палічках

Адпачынак можна будзе дзяліць больш чым на дзве часткі

Падрабязна пра змяненні ў Працоўным кодэксе

Прэзідэнт падпісаў Закон «Аб змяненні законаў па пытаннях працоўных адносін», які прадугледжвае ўніфікацыю змяненняў у Працоўны кодэкс. Документ ужо афіцыйна апублікаваны і з 1 студзеня наступнага года ўступіць у сілу. У ім змяняецца больш чым 80 артыкулаў, з'явіліся чатыры новыя. Больш падрабязна пра гэта распаўве намеснік міністра працы і сацыяльнай абароны **Ігар СТАРАВОЙТАУ**.

КОЛЬКІ ДЗЁН НА ДЫСПАНСЕРЫЗАЦЫЮ?

Ігар Старавойтаў адзначыў, што змены перш за ўсё датычацца ўзмацнення сацыяльных гарантыяў работнікаў, пашырэння магчымасцяў прымянення інфармацыйных тэхналогій у сістэме працоўных адносін. Акрамя таго, прадугледжваецца карэкціроўка нормы кодэкса па пытаннях працоўнага часу і адпачынку.

Калі згадаць пра найбольш важныя навацы, то першае пытанне — гэта дыспансэрывацыя, гэта значыць назначэнне і прызначэнне спецыяльнага агляду ў Пасланні беларускаму народу кіраўнік дзяржавы адзначыў, што неабходна стварыць адпаведныя ўмовы, каб работнікі маглі праходзіць

абследванні свайго здароўя. Для гэтага трэба даць вольныя ад працы дні. Гэта даручэнне было рэалізавана. Цяпер у Працоўным кодэксе (ПК) з'яўляецца новы артыкул.

Як рэальна работнік будзе вызваляцца ад працы? Тут усё залежыць ад яго ўзросту. Чым работнік старэйшы, тым рызыка захворвання вышэйшая, таму людзі, якім да 40 года, будучы вызваляцца ад працы раз у тры гады на адзін дзень з захаванымі сродкамі заробку. Работнікам, якім больш за 40 гадоў, але які не дасягнулі пенсійнага ўзросту, будзе штотод дваццаць адзін дзень на дыспансэрывацыю з захаваным сродкамі заробку. Работнікі-пенсіянеры (альбо якім не хапае 5 гадоў да гэтага ўзросту) будучы атрымаюць два дні на гэты мэта штотод.

СТАР. 2

ШТО Ў СВЕЦЕ ЦЫЦА

У Манголі адмянілі ваенны парад з-за паводкі ва Улан-Батары

Прэзідэнт Манголіі Ухнаагийн Хурлуوخ з-за паводкі адмяніў традыцыйны ваенны парад, які праводзіцца ў сталіцы краіны ў навагодні-навагодні святая Наадам. Абы гэтым паведамліла прэс-служба кіраўніцтва дзяржавы, перадае ТАСС. Як вядома, святая Наадам штотод адзначаецца з 11 да 15 ліпеня. Прэзідэнт Манголіі распарадыўся ўдзельнічаць асабліва ўвагу прадуліхно чалавечых ахвяр, рэканструкцыі і ўмяшчванню рачных дамб, дэзынфекцыі падтопленых вуліц і дарог, ахове маёмасці грамадзян і арганізацыяў. Таксама кіраўнік дзяржавы даручыў аператыўна аказаць неабходную дапамогу людзям, які засталіся без прытулку. Спецыяльная камісія па надзвычайных сітуацыях паведамліла, што рызыка падтаплення знізілася, а дэзынфекцыя вуліц, дарог і будынкаў плануецца завяршыць да 10 ліпеня.

Прэзідэнт ПАР запрымаў на саміт БРІКС лідараў усіх краін Афрыкі

Кіраўнікі ўсіх краін Афрыкі запрыняты на саміт БРІКС (Бразілія, Расія, Індыя, Кітай, ПАР), які мае адбыцца напрыканцы жніўня ў паўднёваафрыканскім Экмансбургу. Пра гэта паведамыў пасол па асобных даручэннях па Азіі і БРІКС у МЗС ПАР, шэфра БРІКС ад ПАР Анін Сукулал, перадае ТАСС. Ён нагадаў, што

Дзевяць паўднёваафрыканскага старшынства з'яўляецца «БРІКС і Афрыка: партнёрства для ўзвешна паскоранага росту, устойлівага развіцця і інклюзійнага шматбаковасці».

Афрыканскі саюз, які аб'ядноўвае ўсе краіны кантынента, налічвае 55 членаў. Як паведамілі ТАСС у МЗС ПАР, у апошні дзень работы саміту плануецца правесці сустрэчу лідараў краін — членаў БРІКС і Глобальнага Партнёрства. Магавецца, што ў Экмансбургу прыбудуць кіраўнікі дзяржаў і ўрады дзяржаў Афрыкі, Асацыяцыі дзяржаў Паўднёва-Усходняй Азіі, Карыбскай супольнасці, члены Групы семідзесяці сямі. «Накш кажучы, у рамках саміту БРІКС адбудзецца кансалідацыя сіл, якія бачаць аднолькава ад Захаду шлікі развіцця сучаснага свету», — падкрэслілі ў МЗС ПАР.

Два партрэты Рэмбранта пайшлі з малатка за 14 мільянаў долараў

Два партрэты, якія намалюваў Рэмбрант, 200 годаў ахоўваліся ў прыватных руках. Унікальныя работы пайшлі з малатка на аукцыёне Christie's у Лондане за больш чым 11 мільянаў фунтаў стэрлінгаў (\$14 міль), паведаміла «Бі-бі-сі». Невялікі аўтэнтычны партрэт (які вышэй не перавышае 20 сантыметраў), на якіх намалюваны замочны галанцік водараводчык з жонкай, датаваныя прыкладна 1635 годам, былі выстаўлены на тэры падчас распродажу калекцыі стара майсторы. Чамусьці, што яны селі за 5–8 мільянаў фунтаў, аднак падчас тэарэтычна кошт дасягнуў 11,235,000 фунтаў стэрлінгаў. Па троні лёсу, апошні раз гэтыя партрэты з'яўляліся ў тым жа аукцыённым доме Christie's ў 1824 годзе, дзе іх і набыў прадак імпэрыяльнага ўладальніка. З тых часоў яны не пакідалі прыватную калекцыю, а мастацтвазнаўцы і знаўцы Рэмбранта страцілі іх з-пад увагі.

КОРАТКА

- **Фізасобы ў Беларусі ў чэрвені прадалі на \$39,7 млн валюты больш, чым купілі.**
- **З пачатку года ў Беларусі прыбылі больш за 30 тыс. украінскіх грамадзян.**
- **Мінсельгасхарч знізіў экспертычныя цэны на мясно-прадукцыю.**
- **«Дарога магчымасцяў» амаль 30 студэнтаў Віцебскай вобласці пачнуць работу праваднікамі на БЧ.**
- **«Белавія» павялічыць частату рэйсаў ў маскоўскі аэрапорт Унчукава з 31 ліпеня.**

На перакрывававаннях вучоныя

МАГІЛЁЎ МОЖА СТАЦЬ НА ДВА СТАГОДЗІ СТАРэйШЫМ

Такую думку агучыў падчас Міжнароднай навукова-практычнай канферэнцыі «Гісторыя Магілёва: мінулае і сучаснасць» парламентарый і гісторык **Ігар МАРЗАЛОК**

Канферэнцыя прайшла ў Магілёве якраз у дзень нараджэння горада. У музеі гісторыі Магілёва сабраліся вучоныя, гісторыкі, краязнаўцы. Прагучала шмат цікавых дакладаў па мінулым і сучаснасці горада, так і ўсяго Прыдняпроўскага рэгіёна. Матэрыялы канферэнцыі ўвайшлі ў чарговую зборнік, які быў выданы ў лічч напрыкладні дзевіднага мерапрыемства. Яго навуковым раздзелам стаў доктар гістарычных навук, прафесар, член-карэспандэнт Акадэміі навук Беларусі **Ігар Марзалюк**. Менавіта ён падчас круглага стала заявіў пра неабходнасць змянення даты заснавання горада на Дняпро. Сёння мы ведаем, што ён вядзе сваю гісторыю з 1267 года, вучоны жа сцвярджае, што, як мінімум, з 1015-га.

СТАР. 7

ISSN 1990 - 763X

23130

9177199076308

НАДЗЁННАЕ Андрэй САВІНЬК: «АБСЕ як пляцоўка для ўмацавання ўзае­марозум­ на і бяспекі ўжо спыніла сваё існаванне»

Дэпутат зрабіў заяву па выніках летняй сесіі ПА АБСЕ

Старшыня Пастаяннай камісіі па міжнародных справах Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу канстатываў, што Парламенцкая асамблея канчаткова губляе свае пачаткі як парламенцкі форум, які фарміраваны як міжнародная парламенцкая пляцоўка для свабоднага дыялогу між дзяржавамі, пунктам гледжання на выніках сесіі і абмеркавання збалансаваных і ўзаважаных пазіцый па найбольш вострых і праблемных пытаннях міжнароднага парадку дня.

Дэпутат вызначыў адроздз дзве разбуральныя тэндэнцыі сесіі ПА АБСЕ. Першае, па яго словах, рэзка зніжылася таліфанас абмеркаванняў. «Нормальнай стаіла асабістая заява, якая мяжуе з істэрый, гаюнай маю якая адцягваюць увагу ад месці рэальных палітычных праблем, замаківаюць адсутнасць логікі ў заключэннях і аб'ектыўнасці ў адказ», — канкрэтызаваў Андрэй Савінькі. Другая тэндэнцыя — абмеркаванні таксама закляканы выключаць агульнае інакшы пункт гледжання, які адрознівае. У беларускай аднаўленчай аб'явілі дэлегацыі краін калектыўнага Захаду жадаюць канчаткова ўцягнуць існуючы разумны сэнс.

Другая тэндэнцыя, па меркаванні парламентарыя, наступная. «Робяць спробы пераадроздзіць або максімальна ўскладняць» у дэлегатах ПА АБСЕ дэлегатаў, якіх выклікае несапраўднае палітычнае пазіцыю, — звярнуў увагу ён. «Мы ўбачылі час сутыкненням з сітуацыяй нявыданымі ўз альбо значнага ускладнення працэдурнай выданымі ў гэтым, па сутнасці, забаронены характар, альбо адмовы ў забяспечэнні гарантій бяспекі, што з'яўляецца абавязковай практыкай пры арганізацыі міжнародных парламенцкіх меркаванняў».

Андрэй Савінькі заявіў, што на сесіі ў Ванкуверы гэтыя «дзены» пайшлі яшчэ далей. Яны прынялі рашэнне працягнуць мерапрыемства ПА АБСЕ толькі ў краінах, які адмаўляюцца выдаваць візы парламентарыям з Беларусі і Расіі. «Далкам усведмаляючы, што гэты падыход кваліфікацыя як парушэнне міжнародных абавязацельстваў, кіруючы органы ПА АБСЕ «сарамліва-абязліва-правадзячы» адважыліся на падобны падыход, што спыніць сваё існаванне і ператварыцца краінамі калектыўнага Захаду ў інструмент інфармацыйнай вайны і агрэсіўнай прапаганды. Гэта трансфармацыя цалкам прадзвіжанае і аб'юмоўляе змястоўна накраванасць розгалосці, якія сёння ў стане прымаць парламенцкая асамблея. Яны (розгалосці) — «зв» канчаткова ператварылі ў інструменты лжы, цысты і шантажу».

Дэпутат заявіў, што складальнікі гэтых тэкстаў нават не спрабуюць выканаць логіку пераказу і надаць хараі прыпраўнае існаванне.

Дэпутат заявіў, што ў выніках летняй сесіі ПА АБСЕ «аб'ектыўна і аб'ектыўна» не было зроблена нічога для таго, каб забяспечыць бяспечнае існаванне і развіццё міжнароднага парадку дня. «Аб'ектыўна і аб'ектыўна» не было зроблена нічога для таго, каб забяспечыць бяспечнае існаванне і развіццё міжнароднага парадку дня. «Аб'ектыўна і аб'ектыўна» не было зроблена нічога для таго, каб забяспечыць бяспечнае існаванне і развіццё міжнароднага парадку дня.

Заканчэнне. Пачатка на 1-й стар.

«Хачу звярнуць увагу, што мы не стварым сістэму дыспансерызацыі, гэтым пытаннем займаецца Міністэрства аховы здароўя па документах сваёй сістэмы. Ціпер гэтая работа ўжо праводзіцца ў краіне. Мы ж даем работнікам права выважэння ад працы з захаваннем сярэдняга заробку. Гэта важна і будзе спраць таму, каб людзі ўжэ як такі думалі пра сваё здароўе і грамадзкі дыспансерызацыю. Мы разглядаем такую магчымасць як дадатковую сацыяльную гарантыю», — адназначна Ігар Старавойтаў.

ДЗЕНЬ ДЛЯ ШМАТДЗЕТНЫХ І НЕ ТОЛЬКІ

На гэты раз змяняецца і артыкул 265 кодыка, у яму гаворыцца аб свабодным працоўным дні для байцоў. «Дзе гаворка пра байцоў, якія выхоўваюць дзяцін-валіда да 18 гадоў альбо ў якасці трое і больш дзяцей да 18 гадоў. Для іх з'явіцца гэты спецыяльны ўстаўленая Працоўным кодыкам, згодна з якой дзейнічала норма выдзялення аднаго воўнага ад працы дзень у тыдзень з захаваннем сярэдняга заробку. Але мы атрымаў дадатковае шмат меркаванняў аб тым, што не ўсе байцы хочаць менавіта так карыстацца гэтай гарантыяй — сыходзіць з працы на цэлы дзень. Некаторы больш выгадна, каб скарачаў кожны працоўны дзень на адну гадзіну. Таму ціпер такія форма рэалізацыя: байцы могуць альбо атрымаць адзін свабодны дзень у тыдзень, альбо зменшыць гэтаго воўнага дні скарачаючы на адну гадзіну працоўны час кожны дзень. Гэтая пазітыўная гарантыя даць больш магчымасцяў для байцоў», — сказаў намеснік міністра.

ПЫТАННІ «ЧЛЫБ» ДЫСТАНЦЫЙНАЙ ПРАЦЫ

Гэта цэлы блок змяненняў, і дачытацца ён пашырэння выкарыстання лічбавых тэхналогій у працоўных адносінах. «Была прававая

нявызначанасць: ці можна работніка або наймальніка азваміць з якім-небудзь дакументам альбо дзеньямі ў электронным выглядзе. Паступала ў гэты коніт шмат пытанняў. Ціпер жа ўносіцца артыкул, згодна з якім можна азнамяленне, папярэджанне работнікаў здымаючы ў электронным выглядзе, галоўнае выконваць гэтыя ўмовы. Першая частка праграмных комплексы, якія будзе выкарыстоўвацца, павіны дакладна ідэнтыфікаваць таго работніка, які быў папярэджаны або апаважэнны. Другая — арганізацыі павіны быць прыняты адважэнныя калектыўны дакумент, які ўжэ гэта ўрагуе. Тады гэтая пытанне можа нармальна працаваць, тым больш такая практыка ў такіх арганізацыях ужо ёсць», — падкрэсліў Ігар Старавойтаў.

Таксама варт разабрацца з новымі кірункам — дыстанцыйнай работай, якая з'явілася з 2000 года. Па словах прадстаўнікі Мінпрацы, яна добра працягла сябе ва ўмовах пандэміі. «Практыка паказала, што работнікі і наймальнікі хочаць гэтую форму аднаўляваць. Да ўстаўлення спецыяльнага ўстаўлення працоўных дагавораў работніка, каб ён хоча працаваць дыстанцыйна, гэта паказваецца, што робіць яго толькі дыстанцыйна на ўвесь час. Але ёсць жадаючы, каб гэта праца будзе толькі часткова рэалізавана. Таму мы ціпер уносім у Працоўны кодэкс змяненні, якія дазваляюць выканаць дыстанцыйную працу часам. Для гэтага не трэба будзе ўносіць змяненні ў працоўны дагавор. Зменны, спаробіўшы толькі фарміраванне проста загада наймальніка.

Акрамя таго, мы прадураджваем такую форму, як камбінаваная праца. Гэта калі работнік, напрыклад, на працягу тыдня 2-3 дні працуе ў офісе і 1-2 дні — дыстанцыйна. Такая форма работы сплужыць для многіх арганізацый і спрымае да поўнай дыстанцыйнай працы. Ціпер уносіцца спецыяльнае ўстаўленая ў артыкул 265 кодыка, у яму гаворыцца аб свабодным працоўным дні для байцоў, якія выхоўваюць дзяцін-валіда да 18 гадоў альбо ў якасці трое і больш дзяцей да 18 гадоў. Для іх з'явіцца гэты спецыяльны ўстаўленая Працоўным кодыкам, згодна з якой дзейнічала норма выдзялення аднаго воўнага ад працы дзень у тыдзень з захаваннем сярэдняга заробку. Але мы атрымаў дадатковае шмат меркаванняў аб тым, што не ўсе байцы хочаць менавіта так карыстацца гэтай гарантыяй — сыходзіць з працы на цэлы дзень. Некаторы больш выгадна, каб скарачаў кожны працоўны дзень на адну гадзіну. Таму ціпер такія форма рэалізацыя: байцы могуць альбо атрымаць адзін свабодны дзень у тыдзень, альбо зменшыць гэтаго воўнага дні скарачаючы на адну гадзіну працоўны час кожны дзень. Гэтая пазітыўная гарантыя даць больш магчымасцяў для байцоў», — сказаў намеснік міністра.

Крытэрыі эквалацыі і старэння АЭС

Кіраванне канфігурацыяй і прадухіленне дэградацыі

У новы закон уключаны і шэраг новаваі тэхнічнага характару. У прыватнасці, вызначаецца, што поўная адказнасць за бяспечнае і эксплуатацыйна атмайнай стаяць складаецца на эксплуатацыйна арганізацыю, то-бок на БелАЭС. Абавязаны таксама прыняць глыбока эшаніраваныя абароны, якая мае на мдзе сістэму фізічных і тэхнічных мер, забяшчэння Віген МАРУХІН, начальнік упраўлення рагулявання ядзернай бяспекі:

«Адным з асноўных новых паняццяў з'явіцца кіраванне канфігурацыяй, то-бок ідэнтыфікацыя дакументацыя, усе характарыстыкі, астэйны элементу аб'екта выкарыстання атмайнай энергіі і тых дакументаў, якія прайшлі экспертскую ўважэння. Уважэння і новае паняцце «ацэнка бяспекі» — экспертская за бяспечна дакументаў, якія абгрунтаваюць бяспечнае эксплуатацыйна атмайнай станцыі. Дзяржатамнагляд распрацаваў і перанёс у новы закон нормы і правілы адносна кіравання старэннем атмайнай станцыі, якія прадураджваюць у тым ліку сістэму арганізацыйных, тэхнічных і эксплуатацыйных мер, што праводзіцца для прадухілення дэградацыі сістэмы элементнаў у перыяд эксплуатацыі АЭС (пачынаючы з 60 гадоў).

Ядзернае права і радыяекаўтыўныя адходы

Закон прабуе змен, каб укараціць у яго новыя канцыяцы і падышоў, распрацаваны ў свеце. У прыватнасці, у дакумент напісаны імплементаваны некаторыя паняцці міжнародных канвенцыяў, датычных ядзернай бяспекі, абыходжанні з адрабаваным ядзерным палівам і радыяекаўтыўнымі адходамі, забяшчэння Рывор АСТАШКА, намеснік начальніка Дзяржатамнагляду:

«У законе адлюстраваны і іншыя міжнародныя інструменты. Упершыню заканадаўча ўважэння інстытут гаюнага дзяржаўнага інспектара па забяспечэнні ядзернай і радыяекаўтыўнай бяспекі, вызначаны яго правы і абавязкі падчас праверак меркаванняў у ядзернай і радыяекаўтыўнай абароны, якая мае на мдзе сістэму фізічных і тэхнічных мер, забяшчэння Віген МАРУХІН, начальнік упраўлення рагулявання ядзернай бяспекі наша краіна

ПРАЦА У СВЯТЫ

Дастанкова істотная змены закрэплены і пытанні рагулявання працоўнага часу, напрыклад, у перадаванні гэтыя дзень. «У нас, калі праца пачынаецца ў пятніцу альбо субатчынаму дню, працоўны дзень скарачаецца на 1 гадзіну. Для работнікаў, якія працуюць звычайна працоўны дзень, гэта не праблема, але ўзнікала пытанне, што рабіць з тымі, хто працуе няпоўны дзень. Напрыклад, калі чалавек працуе 1 гадзіну ў дзень, што яму рабіць — прыходзіць на працу ці не?

У выніку ўважэння рашэнне, што для работнікаў, якія працуюць няпоўны працоўны час, скарачэнне будзе ажыццяўляцца прапарцыянальна колькасці свайго працоўнага часу. Напрыклад, калі чалавек працуе не 8 гадзін, а 4, то ў яго скарачэнне працоўнага дні складае 30 хвілін. Гэтыя змены здымьць паліты, якія часта ўзнікалі і ў наймальнікаў, і ў работнікаў. Яшчэ адно пытанне, якое часта паступала ў ведаства, дачынаецца да аднаўлення працоўнага часу пасля перапынкуў у адпачынку альбо тым, што работніку абавязкова трэба неабходна выдзяляць час для адпачынку і харчавання не менш за 20 хвілін і не большы за 2 гадзіны, незалежна ад таго, колькі чалавек працуе. Але разам з тым ёсць сітуацыі, калі работнік працуе няпоўны працоўны час і не хоча мець гэты перапынак, таму што ён проста зрабіў часам знаходжанне на працоўным месцы. Таму ўносіцца змяненне ў Працоўны кодэкс: калі работнік працуе менш за 4 гадзіны, то па яго жададні гэты перапынак яму можа не выдзяляцца.

Наступны момант — гэта праца ў дзяржаўнай свята і святачыны дні. На сёння гэтыя пытанне рагулюе артыкул 147 кодыка: у нас устанавіў асаблівы выгляд адпачынку, якая можа прызначацца работніку ў святачыны дні і дзяржаўнай свята. Гэта перш за ўсё тыя галіны, дзе неўможа спыніць вытворчасць, і тыя сферы, дзе работнікі займаюцца

абслугоўваннем насельніцтва. Калі праводзіцца розныя свята, выступаюць артысты, аркестры, гэтыя людзі выконваюць сваю працу, алье фактычна атрымавацца, што яны гэта робяць па да рамках Працоўнага кодыка. Таму ўносіцца змяненне, дапаўненне ў артыкул, дзякуючы якому можна будзе прызначаць работніку для ўважэння ў якасць меркаванняў, — растлумачыў намеснік міністра.

У ІНТЭРАЭС РАБОТНІКА І НАЙМАЛЬНІКА

Ты, мабыць, была найбольш колькасць пытаньняў. Першае пытанне заключалася ў тым, што рабіць, калі работнік на працу працоўнага года, напрыклад, пераводзіцца на іншую пасаду, і ў гэтай сувязі ў яго змяняецца працягласць воўдуку. Тады працягласць воўдуку асць, і гэта працягласць воўдуку на момант яго выдзялення — незалежна: першаю альбо другой частка, альбо цалкам. На той момант, калі работнік сыходзіць у адпачынак, яго правае становішча, якое ёсць на дадзены момант, і павіна вызначаць, колькі дзён воўдуку работнік павіна атрымаць.

У адказ на пытанне, якое ўдзельнік і работнікам, і наймальнікам, — у нас ёсць норма заканадаўства, якая прадураджвае, што наймальнік абавязаны выплаціць сярэдні заробак не пазней чым за два дні да часу работніка ў адпачынак. Сыходзіць з адпачынак і ў адпачынак тэрмінаў, — хтосьці пытаўся аб асаблівасці асаблівасці асаблівасці, — і наймальнік часам не ахвотна пагаджаецца, таму што калі ён не можа за два дні выплаціць сярэдні заробак, то фактычна парушае заканадаўства.

Пасля кансультацый было прынята рашэнне ўнесці адпаведныя змены ў артыкул 176 ПЗ, дзе норма будзе выглядаць такім чынам, што, калі работнік сыходзіць у адпачынак у графіку, то захоўваецца дзювочна норма. Але калі выхад у адпачынак не па графіку, то па дамоўленасці павіна наймальнікам і работнікам

заработная плата можа быць выплачана не пазней за два дні пасля пачатку ў адпачынак. Гэта значыць, з'яўляецца больш гнуткая норма, якая даць магчымасць наймальнікам адрапцяваць работніка ў адпачынак, не парушаючы заканадаўства. Работнік таксама зможа падзяліць працоўны воўдуку на большыя часткі, чым дазваляе цяпер на падставе калектыўных дагавораў. Пры іх адсутнасці — па іных лакальных прававых актах наймальніка. Шмат змен унесена ў раздзел, які дачынаецца да навуковых адпачынак, у асноўным гэтыя нормы прывядзены ў адпаведнасць з тэрміналогіяй Кодыка аб акадацыі. Два галоўныя пасылкі — аб асаблівасці абавязанні быць дадзены навукавы адпачынак таму работніку, якое ён сам накіраваў на вучоў, астэйны і — па дамоўленасці. Ціпер жа ўнесены наступныя змены: калі работнік упершыню атрымае сярэдняю спецыяльна альбо вышэйшую акадацыю, нават у выпадку, калі наймальнік не накіраваў яго на гэтую вучоў, то дадзены навукавы адпачынак без зыхавання навукавы адпачынак таму работніку, якое ён сам накіраваў на вучоў, астэйны і — па дамоўленасці. Ціпер жа ўнесены наступныя змены: калі работнік упершыню атрымае сярэдняю спецыяльна альбо вышэйшую акадацыю, нават у выпадку, калі наймальнік не накіраваў яго на гэтую вучоў, то дадзены навукавы адпачынак без зыхавання навукавы адпачынак таму работніку, якое ён сам накіраваў на вучоў, астэйны і — па дамоўленасці. Ціпер жа ўнесены наступныя змены: калі работнік упершыню атрымае сярэдняю спецыяльна альбо вышэйшую акадацыю, нават у выпадку, калі наймальнік не накіраваў яго на гэтую вучоў, то дадзены навукавы адпачынак без зыхавання навукавы адпачынак таму работніку, якое ён сам накіраваў на вучоў, астэйны і — па дамоўленасці. Ціпер жа ўнесены наступныя змены: калі работнік упершыню атрымае сярэдняю спецыяльна альбо вышэйшую акадацыю, нават у выпадку, калі наймальнік не накіраваў яго на гэтую вучоў, то дадзены навукавы адпачынак без зыхавання навукавы адпачынак таму работніку, якое ён сам накіраваў на вучоў, астэйны і — па дамоўленасці. Ціпер жа ўнесены наступныя змены: калі работнік упершыню атрымае сярэдняю спецыяльна альбо вышэйшую акадацыю, нават у выпадку, калі наймальнік не накіраваў яго на гэтую вучоў, то дадзены навукавы адпачынак без зыхавання навукавы адпачынак таму работніку, якое ён сам накіраваў на вучоў, астэйны і — па дамоўленасці. Ціпер жа ўнесены наступныя змены: калі работнік упершыню атрымае сярэдняю спецыяльна альбо вышэйшую акадацыю, нават у выпадку, калі наймальнік не накіраваў яго на гэтую вучоў, то дадзены навукавы адпачынак без зыхавання навукавы адпачынак таму работніку, якое ён сам накіраваў на вучоў, астэйны і — па дамоўленасці. Ціпер жа ўнесены наступныя змены: калі работнік упершыню атрымае сярэдняю спецыяльна альбо вышэйшую акадацыю, нават у выпадку, калі наймальнік не накіраваў яго на гэтую вучоў, то дадзены навукавы адпачынак без зыхавання навукавы адпачынак таму работніку, якое ён сам накіраваў на вучоў, астэйны і — па дамоўленасці. Ціпер жа ўнесены наступныя змены: калі работнік упершыню атрымае сярэдняю спецыяльна альбо вышэйшую акадацыю, нават у выпадку, калі наймальнік не накіраваў яго на гэтую вучоў, то дадзены навукавы адпачынак без зыхавання навукавы адпачынак таму работніку, якое ён сам накіраваў на вучоў, астэйны і — па дамоўленасці. Ціпер жа ўнесены наступныя змены: калі работнік упершыню атрымае сярэдняю спецыяльна альбо вышэйшую акадацыю, нават у выпадку, калі наймальнік не накіраваў яго на гэтую вучоў, то дадзены навукавы адпачынак без зыхавання навукавы адпачынак таму работніку, якое ён сам накіраваў на вучоў, астэйны і — па дамоўленасці. Ціпер жа ўнесены наступныя змены: калі работнік упершыню атрымае сярэдняю спецыяльна альбо вышэйшую акадацыю, нават у выпадку, калі наймальнік не накіраваў яго на гэтую вучоў, то дадзены навукавы адпачынак без зыхавання навукавы адпачынак таму работніку, якое ён сам накіраваў на вучоў, астэйны і — па дамоўленасці. Ціпер жа ўнесены наступныя змены: калі работнік упершыню атрымае сярэдняю спецыяльна альбо вышэйшую акадацыю, нават у выпадку, калі наймальнік не накіраваў яго на гэтую вучоў, то дадзены навукавы адпачынак без зыхавання навукавы адпачынак таму работніку, якое ён сам накіраваў на вучоў, астэйны і — па дамоўленасці. Ціпер жа ўнесены наступныя змены: калі работнік упершыню атрымае сярэдняю спецыяльна альбо вышэйшую акадацыю, нават у выпадку, калі наймальнік не накіраваў яго на гэтую вучоў, то дадзены навукавы адпачынак без зыхавання навукавы адпачынак таму работніку, якое ён сам накіраваў на вучоў, астэйны і — па дамоўленасці. Ціпер жа ўнесены наступныя змены: калі работнік упершыню атрымае сярэдняю спецыяльна альбо вышэйшую акадацыю, нават у выпадку, калі наймальнік не накіраваў яго на гэтую вучоў, то дадзены навукавы адпачынак без зыхавання навукавы адпачынак таму работніку, якое ён сам накіраваў на вучоў, астэйны і — па дамоўленасці. Ціпер жа ўнесены наступныя змены: калі работнік упершыню атрымае сярэдняю спецыяльна альбо вышэйшую акадацыю, нават у выпадку, калі наймальнік не накіраваў яго на гэтую вучоў, то дадзены навукавы адпачынак без зыхавання навукавы адпачынак таму работніку, якое ён сам накіраваў на вучоў, астэйны і — па дамоўленасці. Ціпер жа ўнесены наступныя змены: калі работнік упершыню атрымае сярэдняю спецыяльна альбо вышэйшую акадацыю, нават у выпадку, калі наймальнік не накіраваў яго на гэтую вучоў, то дадзены навукавы адпачынак без зыхавання навукавы адпачынак таму работніку, якое ён сам накіраваў на вучоў, астэйны і — па дамоўленасці. Ціпер жа ўнесены наступныя змены: калі работнік упершыню атрымае сярэдняю спецыяльна альбо вышэйшую акадацыю, нават у выпадку, калі наймальнік не накіраваў яго на гэтую вучоў, то дадзены навукавы адпачынак без зыхавання навукавы адпачынак таму работніку, якое ён сам накіраваў на вучоў, астэйны і — па дамоўленасці. Ціпер жа ўнесены наступныя змены: калі работнік упершыню атрымае сярэдняю спецыяльна альбо вышэйшую акадацыю, нават у выпадку, калі наймальнік не накіраваў яго на гэтую вучоў, то дадзены навукавы адпачынак без зыхавання навукавы адпачынак таму работніку, якое ён сам накіраваў на вучоў, астэйны і — па дамоўленасці. Ціпер жа ўнесены наступныя змены: калі работнік упершыню атрымае сярэдняю спецыяльна альбо вышэйшую акадацыю, нават у выпадку, калі наймальнік не накіраваў яго на гэтую вучоў, то дадзены навукавы адпачынак без зыхавання навукавы адпачынак таму работніку, якое ён сам накіраваў на вучоў, астэйны і — па дамоўленасці. Ціпер жа ўнесены наступныя змены: калі работнік упершыню атрымае сярэдняю спецыяльна альбо вышэйшую акадацыю, нават у выпадку, калі наймальнік не накіраваў яго на гэтую вучоў, то дадзены навукавы адпачынак без зыхавання навукавы адпачынак таму работніку, якое ён сам накіраваў на вучоў, астэйны і — па дамоўленасці. Ціпер жа ўнесены наступныя змены: калі работнік упершыню атрымае сярэдняю спецыяльна альбо вышэйшую акадацыю, нават у выпадку, калі наймальнік не накіраваў яго на гэтую вучоў, то дадзены навукавы адпачынак без зыхавання навукавы адпачынак таму работніку, якое ён сам накіраваў на вучоў, астэйны і — па дамоўленасці. Ціпер жа ўнесены наступныя змены: калі работнік упершыню атрымае сярэдняю спецыяльна альбо вышэйшую акадацыю, нават у выпадку, калі наймальнік не накіраваў яго на гэтую вучоў, то дадзены навукавы адпачынак без зыхавання навукавы адпачынак таму работніку, якое ён сам накіраваў на вучоў, астэйны і — па дамоўленасці. Ціпер жа ўнесены наступныя змены: калі работнік упершыню атрымае сярэдняю спецыяльна альбо вышэйшую акадацыю, нават у выпадку, калі наймальнік не накіраваў яго на гэтую вучоў, то дадзены навукавы адпачынак без зыхавання навукавы адпачынак таму работніку, якое ён сам накіраваў на вучоў, астэйны і — па дамоўленасці. Ціпер жа ўнесены наступныя змены: калі работнік упершыню атрымае сярэдняю спецыяльна альбо вышэйшую акадацыю, нават у выпадку, калі наймальнік не накіраваў яго на гэтую вучоў, то дадзены навукавы адпачынак без зыхавання навукавы адпачынак таму работніку, якое ён сам накіраваў на вучоў, астэйны і — па дамоўленасці. Ціпер жа ўнесены наступныя змены: калі работнік упершыню атрымае сярэдняю спецыяльна альбо вышэйшую акадацыю, нават у выпадку, калі наймальнік не накіраваў яго на гэтую вучоў, то дадзены навукавы адпачынак без зыхавання навукавы адпачынак таму работніку, якое ён сам накіраваў на вучоў, астэйны і — па дамоўленасці. Ціпер жа ўнесены наступныя змены: калі работнік упершыню атрымае сярэдняю спецыяльна альбо вышэйшую акадацыю, нават у выпадку, калі наймальнік не накіраваў яго на гэтую вучоў, то дадзены навукавы адпачынак без зыхавання навукавы адпачынак таму работніку, якое ён сам накіраваў на вучоў, астэйны і — па дамоўленасці. Ціпер жа ўнесены наступныя змены: калі работнік упершыню атрымае сярэдняю спецыяльна альбо вышэйшую акадацыю, нават у выпадку, калі наймальнік не накіраваў яго на гэтую вучоў, то дадзены навукавы адпачынак без зыхавання навукавы адпачынак таму работніку, якое ён сам накіраваў на вучоў, астэйны і — па дамоўленасці. Ціпер жа ўнесены наступныя змены: калі работнік упершыню атрымае сярэдняю спецыяльна альбо вышэйшую акадацыю, нават у выпадку, калі наймальнік не накіраваў яго на гэтую вучоў, то дадзены навукавы адпачынак без зыхавання навукавы адпачынак таму работніку, якое ён сам накіраваў на вучоў, астэйны і — па дамоўленасці. Ціпер жа ўнесены наступныя змены: калі работнік упершыню атрымае сярэдняю спецыяльна альбо вышэйшую акадацыю, нават у выпадку, калі наймальнік не накіраваў яго на гэтую вучоў, то дадзены навукавы адпачынак без зыхавання навукавы адпачынак таму работніку, якое ён сам накіраваў на вучоў, астэйны і — па дамоўленасці. Ціпер жа ўнесены наступныя змены: калі работнік упершыню атрымае сярэдняю спецыяльна альбо вышэйшую акадацыю, нават у выпадку, калі наймальнік не накіраваў яго на гэтую вучоў, то дадзены навукавы адпачынак без зыхавання навукавы адпачынак таму работніку, якое ён сам накіраваў на вучоў, астэйны і — па дамоўленасці. Ціпер жа ўнесены наступныя змены: калі работнік упершыню атрымае сярэдняю спецыяльна альбо вышэйшую акадацыю, нават у выпадку, калі наймальнік не накіраваў яго на гэтую вучоў, то дадзены навукавы адпачынак без зыхавання навукавы адпачынак таму работніку, якое ён сам накіраваў на вучоў, астэйны і — па дамоўленасці. Ціпер жа ўнесены наступныя змены: калі работнік упершыню атрымае сярэдняю спецыяльна альбо вышэйшую акадацыю, нават у выпадку, калі наймальнік не накіраваў яго на гэтую вучоў, то дадзены навукавы адпачынак без зыхавання навукавы адпачынак таму работніку, якое ён сам накіраваў на вучоў, астэйны і — па дамоўленасці. Ціпер жа ўнесены наступныя змены: калі работнік упершыню атрымае сярэдняю спецыяльна альбо вышэйшую акадацыю, нават у выпадку, калі наймальнік не накіраваў яго на гэтую вучоў, то дадзены навукавы адпачынак без зыхавання навукавы адпачынак таму работніку, якое ён сам накіраваў на вучоў, астэйны і — па дамоўленасці. Ціпер жа ўнесены наступныя змены: калі работнік упершыню атрымае сярэдняю спецыяльна альбо вышэйшую акадацыю, нават у выпадку, калі наймальнік не накіраваў яго на гэтую вучоў, то дадзены навукавы адпачынак без зыхавання навукавы адпачынак таму работніку, якое ён сам накіраваў на вучоў, астэйны і — па дамоўленасці. Ціпер жа ўнесены наступныя змены: калі работнік упершыню атрымае сярэдняю спецыяльна альбо вышэйшую акадацыю, нават у выпадку, калі наймальнік не накіраваў яго на гэтую вучоў, то дадзены навукавы адпачынак без зыхавання навукавы адпачынак таму работніку, якое ён сам накіраваў на вучоў, астэйны і — па дамоўленасці. Ціпер жа ўнесены наступныя змены: калі работнік упершыню атрымае сярэдняю спецыяльна альбо вышэйшую акадацыю, нават у выпадку, калі наймальнік не накіраваў яго на гэтую вучоў, то дадзены навукавы адпачынак без зыхавання навукавы адпачынак таму работніку, якое ён сам накіраваў на вучоў, астэйны і — па дамоўленасці. Ціпер жа ўнесены наступныя змены: калі работнік упершыню атрымае сярэдняю спецыяльна альбо вышэйшую акадацыю, нават у выпадку, калі наймальнік не накіраваў яго на гэтую вучоў, то дадзены навукавы адпачынак без зыхавання навукавы адпачынак таму работніку, якое ён сам накіраваў на вучоў, астэйны і — па дамоўленасці. Ціпер жа ўнесены наступныя змены: калі работнік упершыню атрымае сярэдняю спецыяльна альбо вышэйшую акадацыю, нават у выпадку, калі наймальнік не накіраваў яго на гэтую вучоў, то дадзены навукавы адпачынак без зыхавання навукавы адпачынак таму работніку, якое ён сам накіраваў на вучоў, астэйны і — па дамоўленасці. Ціпер жа ўнесены наступныя змены: калі работнік упершыню атрымае сярэдняю спецыяльна альбо вышэйшую акадацыю, нават у выпадку, калі наймальнік не накіраваў яго на гэтую вучоў, то дадзены навукавы адпачынак без зыхавання навукавы адпачынак таму работніку, якое ён сам накіраваў на вучоў, астэйны і — па дамоўленасці. Ціпер жа ўнесены наступныя змены: калі работнік упершыню атрымае сярэдняю спецыяльна альбо вышэйшую акадацыю, нават у выпадку, калі наймальнік не накіраваў яго на гэтую вучоў, то дадзены навукавы адпачынак без

Векапомнае

ПА-РАНЕЙШАМУ Ё СТРАІ

У вёсцы Гаі пад Магілёвам адкрытыя абноўлены мемарыял у гонар батальёна міліцыі Уладзімірава

Адбылося гэта на тым месцы, дзе ў ліпені 1941-га трымаў абарону міліцыйскі батальён пад камандаваннем Канстанціна Уладзімірава. Яго байцы замацавалі на безьмясцовай вышыні ў раўнінне вёскі Гаі, прыкрышы чыгуначны вузел з боку Шклова. Сёння гэта месца носіць назву вышыня Уладзімірава. З 250 байцаў батальёна ў жывых засталася толькі 19...

Сваккі Канстанціна Уладзімірава.

У 1964 годзе тут быў адкрыты помнік-абеліс, а 2 ліпеня 1980 года — помнік, створаны скульптарам Мікалаем Кавалевым і архітэктарам Канстанцінам Алжсеевым. Два гады таму рэспубліканскім афіцэрскам сходам органы ўнутраных спраў было прынята рашэнне аб правядзенні рэканструкцыі мемарыяла з рэстаўрацыяй.

У адкрыццё абноўленага мемарыяльнага комплексу, якое адбылося напярэдні Дня Незалежнасці, прынялі ўдзел кіраўнік Адміністрацыі Прэзідэнта Ігар Сергеенка, Міністр унутраных спраў Іван Кубракоў, іншыя ганаровыя госці.

У сваёй прамоўе Ігар Сергеенка адзначыў, што ў ліпені 1941-га на гэтай безьмясцовай вышыні шчыра дзеі трымаў абарону вядомы батальён Магілёўскага гарнізона міліцыі. «Тры толькі, 250 чалавек з ліку супрацоўнікаў міліцыі, а таксама выкладчыкаў і курсантаў магілёўскай, мінскай, гродзенскай школ міліцыі, — удакладніў ён. — Не маючы неабходнай баявой падрыхтоўкі, уз-

важылі ўдзел у няўдзяннай парадку тут падчас суботніка. «Гэта святое і важнае месца для кожнага супрацоўніка органаў унутраных спраў, — падкрэсліў Іван Кубракоў. — На пачатку вайны міліцыянеры тут з гонарам выкарысталі сваю грамадзянскую абавязка. Мы пакланяемся, каб мемарыял вытрымаў годна. Байцы батальёна па-ранейшаму з намі ў страі, іх падзеі — прыклад не толькі для супрацоўнікаў органаў унутраных спраў. Менавіта такія воіны падзей байцаў батальёна, і наогул чыраванармейцаў з'яўляюцца стрымляючым фактарам для нашых ворагаў. Яны разумеюць, што злачца за нас не маюцца. За Радзіму, за краіну мы будзем стаяць так, як гэта рабілі нашы герарыяны продкі».

На цырымоніі адкрыцця абноўленага мемарыяла прысутнічалі ўнукі і праўнучкі Уладзімірава, якія прыехалі з Масквы. Ім, як і іншым нашадкам байцаў, загінулым на вышыні, былі ўручаны памятныя медалі. — Гэта вельмі кранальна і ўрочнаста падзея ў нашым жыцці, нашых сем'ях, нашым родзе, — прызначыла ўнучка Уладзімірава Марына Асланава. — Мы ганарымся беларускім народам і падзеям гэтых хлопцаў, якія тут баяваліся і загінулі ў вайну. У іх ліку быў і наш дзед, якому на той момант спянуўся 41 год. Змялі тут на сучаснае крывёю, але яна прапіла не дарма. Мы будзем з гонарам захоўваць памяць аб героях і будзем вяртаць іх падзеі».

Унучка Уладзімірава, названага ў гонар дзеда Канстанцінам, уразіла, што на мерапрыемстве прысутнічала шмат дзяцей. «Можна не сумнявацца, што з іх вырасце аднаго пакалення, не ў прыклад нашым некаторым суседзям, — заўважыў ён. — Беларусь народ вельмі берэжліва адносіцца да памяці».

Падчас урочышчай часткі мерапрыемства ўзнагароджаны былі адначасна міліцыянеры, якія вызначыліся ў ходзе нясення службы.

Напэўна, гэты рух будзе развівацца. У гэтым, па яго словах, зацікаўлены не толькі дзеці, але і іх бацькі. Заняткі ў ваенна-патрыятычных клубах дзіцячых пасляшкольняў падлеткаў, павышаюцца пасляжывасць у школе. «Навыкі дзеці — гэта прыклад для іх вясельнікаў, — падкрэсліў міністр унутраных спраў. — Тое, якія любяць Радзіму, не можа не радаваць. Тут ім расказваюць і пра гісторыю Беларусі: пра нягледзячы на часы, пра герояў, якія з 1941 да 1945 года абаранялі нашу Радзіму. Выкаваныя імкнуча стаць паспелымі героямі. Удзельнікі, што ў гэтых хлопцаў і дзяўчат усё атрымаецца. Многія з іх хочуч звязаць свой лёс са службай у органах унутраных спраў. Хтосьці паступаюць у Акадэмію МУС, хтосьці — у іншыя ВНУ. Саме галоўнае, што мы выхоўваем і сапраўднымі патрыётамі. Яны разумеюць, што жыццё ў мірнай краіне, і будучы ўсё рабіць дзеля таго, каб наша краіна развілася».

Як заўважае Даша, большасць іх равесніц хоча быць юристамі, а яны марыць служыць у спецазначэнні. «Дзяўчатам таксама ўласцівыя такія якасці, як сіла, стойкасць і мужнасць, — удакладняе школьніца. — У мяне не раз п'ялася і навошта я займаюся мужчынскай справай. Я адказваю проста: чалавек павінен займацца тым, што яго падабаецца. Гэтым я і займаюся».

Выкавец ваенна-патрыятычнага клуба «Абарона» (Магілёў) Алег Арошанка вельмі задаволены, што прыняў удзел у ваенна-палавым зборы. «Кожны дзень быў насычаны новымі ведамі, якія ставіліся канкрэтныму клубу, — удакладняе юнак. — Праграма, падрыхтаваная для нас, была вельмі цікавай і пазнавальнай. Час, праведзены тут, падарыў нам і новыя знаёмствы. Мы, напрыклад, вельмі пасябравалі са сваімі равеснікамі з Брэста. Стварэцца яшчэка братэрства паміж ваенна-патрыятычнымі клубамі».

Вышаванец ваенна-патрыятычнага клуба «Адвага» Наталія Буркоўская таксама марыць пра афіцэрскае пагоні. Ёй 15 год, і яна можа адцінуцца ад зямлі сто разоў. У клуб дзяўчына трапіла дзякуючы парадзе кіраўніка па ваенна-патрыятычным вышэйшай школе, у якой яна вучыцца. «Паколькі з самага дзяцінства я мару служыць, то, нават не раздумваючы, падпісалася, — расказвае Наталія. — Клуб наведваю ўжо практычна год, і гэтыя звесткі звязаны з незабытымі эмоцыямі і ўражаннямі. У мяне шмат сваёй, якія прайшлі армію, і я вельмі ганарусь імі».

Вядома, каб быць вайсковым афіцэрам, Наогул, усё выкавец дзяўчына патрыятычных клубаў — прадмет для гонару як для сям'і, так і ў цэлым для краіны. А тым часам шэрагі юных патрыятычна працягваюцца папярэдніца.

Варанка КАНЮТА. Фота прас-службы ўнутраных войскаў МУС.

Годныя змены

Пакуль адны школьнікі пасля напружанага навучальнага года адпачываюць у сваіх вясковых бабўля і дзядуля або вядуць час на моры ці проста сядзяць днёмі напярэць у душнай гарадской кватэры, гэтыя хлопцы і дзяўчынкі вясела, а галоўнае, кардына праводзяць час на прыродзе. Выкавеццы 17 ваенна-патрыятычных клубаў, якія дзейнічаюць пры войсках часцяў і злучэннях унутраных войскаў МУС, на цэлы тыдзень акупіліся ў сапраўднае ваеннае асяроддзе.

На тэрыторыі адной з войскавых часцяў унутраных войскаў для іх уладкавалі палатанчыя гарадок. Хлопцы і дзяўчынкі — усяго 170 чалавек, якія прыехалі сюды з розных раёнаў Беларусі, спецыяльна для ваенна-патрыятычнага збору, саплярнічанні ў спартыўных, вавізаваан, інтэлектуальных і творчых першынствах. Акрамя таго, школьнікі і дзяўчынкі вясела, а галоўнае, бібліятэка ў Беларусі дзяўчынкі музей гісторыі Вялікай Айчыннай вайны, сустрапіся з грамадскім дзяцем і паралімпійцам Аляксеем Талаем. Маладыя людзі сталі гаспадарчымага мерапрыемства «У ім міру і стваральнай працы» ў мемарыяльным комплексе «Батальён міліцыі пад камандаваннем К. Р. Уладзімірава» на Дзень Незалежнасці ўсклалі кветкі да мемарыяла «Курган Славы». Першы ваенна-палавы збор настолькі прый-

шэўся даспадобы юным патрыётам, што яны ўжо не могуць дакачацца наступнага года, каб зноў прыняць у ім удзел.

«Выхоўваем патрыётамі»

Як адзначыў міністр унутраных спраў Іван КУБРАКОЎ, гэта першы ваенна-палавы збор вышаванцаў ваенна-патрыятычных клубаў унутраных войскаў, у якім узятлі ўдзел хлопцы і дзяўчынкі з усіх краінаў. Даючы ацэнку збору, кіраўнік міліцыйскага ведаводства заўважыў, што тое, што дзеці не хочуч з'яўдзіцца і расставіцца, сведчыць аб многім.

— Самае галоўнае, што ў шэрагі ваенна-патрыятычных клубаў пры-

Баявая падрыхтоўка

Надзеяная апора і моцнае плячо

Ветэраны спецадраздзяленняў МУС прадэманстравалі высокія маральныя якасці і выдатную фізічную падрыхтоўку

У тым, што спецазначэнні былі не бывае, карэспандэнцы «Звязды» пераканаліся дзімні. Падчас дзесяцідзённага вучэбнага збору, арганізаванага для ветэранаў АМАПА і спецыяльных падраздзяленняў камандаваннем унутраных войскаў МУС, вайскоўцы і афіцэры запаса прадэманстравалі выдатныя фізічныя здольнасці і маральнае загартоўку. Выносліваць, дысцыплінаванасць і камандны дух — гэтыя якасці былім ваеннаслужачымі і супрацоўнікамі органаў унутраных спраў ўласцівыя дагэтуль. Здаецца, хоць сёння яны гатовы стаць у строй і выконваць пастаўленыя задачы.

У нагу з часам

У вызначаны дзень на тэрыторыю дзвюх войскавых часцяў унутраных войскаў прыехалі звыш 250 афіцэраў і сяржантаў, якія ў свой час праходзілі службу ў падраздзяленнях спецыяльнага прызначэння МУС. Кожны атрымаў фармальнае абмундраванне, а таксама спецыяльныя сродкі і сродкі абароны.

На працягу дзесяці дзён удзельнікі вучэбнага збору ўдасканальвалі навыкі па тактычнай, агнявой, фізічнай і медыцынскай падрыхтоўцы. Дапамагалі ім у гэтым вопытныя інструктары са Спецыяльнага атрада хуткага разгавання. Спецыяльнага падраздзялення па барацьбе з тэрарызмам «Алмаз» і Атрада міліцыі асобага прызначэння (АМАПА). Было чаму сяржантам і афіцэрам запаса і павучыцца ў сваіх маладых калегах. Напрыклад, асвоіць новыя ўзоры зброі, якая знаходзіцца на ўзброеных унутраных войсках і спецыяльных падраздзяленняў. Акрамя таго, удзельнікі вучэбнага збору адрадавалі абноўленую тактыку дзеянняў і працягвалі вывучаць тактычныя падрыхтоўку і авалодалі новымі кіравання беспілотнымі лятальнымі апаратамі. Шматлікія адзначылі, што дэталі адрадаваліся алгарытмы дзеянняў пры розных абставінах, што можа спартыбца пры выкананні любых пастаўленых задач.

Разам са сваімі былымі саслужыцамі ў зборы удзельнічалі і старшыні вятэранскай артанізацыі Атрада міліцыі асобага прызначэння Аляксандр КАШТАЛАНА. Палкоўнік міліцыі запаса расказаў, што ніхто і не прымуша прайсці адрадавую падрыхтоўку. Наадварот, ініцыятыва створэння са сваімі паслядоўнікамі і абмяняцца вопытам сыходзіла ад былых супрацоўнікаў спецадраздзяленняў.

— У сувязі з тым, што сітуацыя ў свеце, у тым ліку ў найбліжэй-

шых нам краінах, неспаскойна, мы павіны быць гатовымі аказаць дапамогу дзёцым супрацоўнікам, — патлумачыў Аляксандр Кашталана. — Жыццё не стаіць на месцы. Развіваюцца і нашы спецадраздзяленні. З'яўляюцца новыя тактычныя прыёмы, выкарыстоўваюцца іншыя ўзбраенне, больш сроднае. Некалкі гадоў таму з'явіліся дрона. Цяпер гэта асноўны сродак на полі бою, і мы таксама павіны ведаць правільнае выкарыстанне з ім.

Афіцэр запаса прызначаецца, што імкнучыся трапіць на збор. Яны хацелі выпрабаваць сябе, праверыць, на што здольны ў свае 57 гадоў. «Найбольш складана была першыя два дні, — заўважае Мікалай Мірончык. — Экспіроўка больш 30 кілаграмаў... Вядома, насіць так цяжар і хадзіць па некалькі дзясяткаў кіламетраў у дзень мы адвількі. Раніца пад'ём не падоўжы. Так, менш займываецца спортам. Аднак загартоўка застаецца. Усё-такі можа, дык калі чалавек, якому пад шчысдзяецт,

Абарона на трываласці і здатнае

Наглядзячы на перапынак ад службы, ваеннаслужачы запаса хутка аднавілі свае навыкі і з лёгкасцю асвоілі новыя задачы, якія вырашаюцца чыперанія супрацоўнікаў спецадраздзяленняў. Дзёцым збору, сустрапіся былім саслужыцамі, якія з прычыны розных абставін не бачыліся на некалькі гадоў. Трапіўшы ў знаёмнае асяроддзе, кожны з іх угадаў гадоў, прысвечаныя служэнню Радзіме.

Мікалай Мірончык ужо 13 гадоў знаходзіцца ў запасе. У Атрад міліцыі асобага прызначэння прайшоў у 22-гадовым узросце, калі гэтае падраздзяленне толькі стваралася. «У АМАПА браў тых, хто праходзіў тэрміновае службу, трапіць туды грамадзянскаму чалавечу будзе немагчыма, — гадвае маёр запаса. — Служба я аддаў 22 гады: пачынаў простым баявым, заканчыў гаюлоўм імяньмерам па аператыўнай сувязі атрада».

Афіцэр запаса прызначаецца, што імкнучыся трапіць на збор. Яны хацелі выпрабаваць сябе, праверыць, на што здольны ў свае 57 гадоў. «Найбольш складана была першыя два дні, — заўважае Мікалай Мірончык. — Экспіроўка больш 30 кілаграмаў... Вядома, насіць так цяжар і хадзіць па некалькі дзясяткаў кіламетраў у дзень мы адвількі. Раніца пад'ём не падоўжы. Так, менш займываецца спортам. Аднак загартоўка застаецца. Усё-такі можа, дык калі чалавек, якому пад шчысдзяецт,

тэму іх трэба падтрымліваць. Тым больш ва ўмовах, калі ўсё ў свеце мяняецца. Нашы інструктары, афіцэры спецадраздзяленняў адзінацьці ў іншыя краіны, спасцігаюць вопыт сваіх калегах, якім потым дзеляцца з намі. Адно тое, што мы сабраліся, пастаялі адзін аднаму ў вочы, пастаялі плычо ў плячо, немагавана».

У тым, што гэтыя ўжо немаладыя байцы, якія, нягледзячы на ўзрост, знаходзяцца ў выдатнай фізічнай форме, калі спартыбца, стануць у адзін строй з чыперанымі супрацоўнікамі спецадраздзяленняў, няма ніякага сумнення. «Мы гатовы, — кажуць яны. — Іншы навошта мы тут?»

Абарона дзяржаўных інтарсаў

Якчас дзяўчынкі ваеннаслужачых, якія раней праходзілі службу ў спецадраздзяленнях МУС, ацвілі дзяржаўны сакратар Савета Бяспэкі Аляксандр Вальфовіч, міністр унутраных спраў Іван Кубракоў, а таксама намеснік міністра, начальнік мінскага гараджа і абласных урпаўленых унутраных спраў, камандзіры войскавых часцяў Мінскага гарнізона спецыяльных падраздзяленняў. На выкананне комплексным занятку удзельнікі збору прадэманстравалі свае дзеянні пры ліквідацыі дыверсіянна-разведвальнай групы.

Былі супрацоўнікі Спецыяльнага атрада хуткага разгавання Сяргея Крупені ў спецадраздзяленні службы на працягу дзесяці гадоў. Усёго служэнню Радзіме прысвядзіць амаль тры дзесяцігоддзі: пачынаў ва Узброеных Сілах, затым перайшоў у сістэму Міністэрства ўнутраных спраў. Афіцэр запаса расказаў, што на першы падобны збор ён быў запрошаны ў якасці інструктара. «Зразумела, што трэба адчуць і адзіні, і другі бок — чыпер я стаю ў адным строі з саслужыцамі, — удакладняе Сяргей Крупені. — Першы чам вучыць кагосьці, трэба апынуцца на яго месцы. Мы прайшлі тры віды падрыхтоўкі: ваенна-медыцыйскую, тактычную і агнявую. Вядома, публія веды ў нас ёсць, але навыкі з часам страчваюцца,

Беларусы знаходзіцца ў эпіцэнтры. Калі заўбеды кажэ наш Прэзідэнт, наша краіна ні з кім не ваявала, нікому протэставі не прайшліла, але знаходзіцца на перадавай інтарсаў. Мы паспрабуем зрабіць так, каб гэты інтарс не абдзіліся на бяспэцу нашай краіны, нашага народа. Ідзе барацьба за розум людзей, накіраваная перш за ўсё на перафармаванне нашага малядага пакалення».

У гэтым плане дарэгавага варты асабасці прыклад ветэранаў спецадраздзяленняў, якія, нягледзячы на ўзрост, гатовы стаць на абарону інтарсаў нашай дзяржавы.

У міліцыйскім строі

Міністр унутраных спраў Іван КУБРАКОЎ падкрэсліваў былім ваеннаслужачым за актыўнае жыццёвае пазіцыю і выключнае ўпэўненасць у тым, што ў чыперую часну яны далучацца да гэтых супрацоўнікаў міліцыі. «З-за супрацоўнікаў, якія вышлі на пенсію, але засталіся з намі ў строі, — звярнуў увагу генерал-лейтэнант міліцыі. — Гэта тэя людзі, якія гатовы стаць на абарону сваёй Радзімы. Яны ведаюць, што адбываецца вакол нашай краіны, таму добраахвотнымі прыйшлі да камандзіраў сваіх падраздзяленняў і казалі, што, калі нешта здарыцца ў краіне і спартыбца іх дапаможа, яны гатовы стаць у строй і выконваць пастаўленыя задачы па забеспячэнні бяспэкі нашых грамадзян».

Іван Кубракоў на высокім узроўні ацвіні падрыхтоўку былых супрацоўнікаў спецадраздзяленняў. «Гэтыя людзі ўсё ўмеюць, але спецназ — гэта тэя падраздзяленні, якія пастаянна павіны быць у руху і пераказаны міністру ўнутраных спраў. Па словах кіраўніка міліцыйскага ведаводства, такія зборы неабходны. Праграма збору была распрацавана з улікам пагарз, якія сёння існуюць. «Мы чыпер пра банду, якая называе сябе каліноўцамі, мы гатовы і ё супраць», — удакладняў ён. — Калі нешта да нас з імчом прыйдзе, ад мяня і загне. Мы гатовы забяспечыць бяспэку нашых грамадзян. І ў прыграніччых нашы супрацоўнікі павіны служыць. Нашы грамадзяні ўмоўлены так, каб ніхто нават не падумаў прайсці на нашу тэрыторыю з дрэннымі намерамі».

Іван Кубракоў расказаў, што падобныя зборы плануюцца праводзіць у кожным абласным цэнтры. Прычым гэта ініцыятыва паступіла ад былых ваеннаслужачых спецадраздзяленняў, якія хочуч ўдасканальваць свае навыкі і набываць новыя вопыт. Няхай, вядома, ён ніколі і не спартыбца, але, як не раз паўтарае кіраўнік дзяржавы, порах трэба трымаць сямі.

Варанка КАНЮТА.

Фота прас-службы ўнутраных войскаў МУС.

НА ШЛЯХУ ДА МАРЫ

Вышаванец ваенна-патрыятычных клубаў тыдзень правалі ў арміі

шэўся даспадобы юным патрыётам, што яны ўжо не могуць дакачацца наступнага года, каб зноў прыняць у ім удзел.

Як адзначыў міністр унутраных спраў Іван КУБРАКОЎ, гэта першы ваенна-палавы збор вышаванцаў ваенна-патрыятычных клубаў унутраных войскаў, у якім узятлі ўдзел хлопцы і дзяўчынкі з усіх краінаў. Даючы ацэнку збору, кіраўнік міліцыйскага ведаводства заўважыў, што тое, што дзеці не хочуч з'яўдзіцца і расставіцца, сведчыць аб многім.

— Самае галоўнае, што ў шэрагі ваенна-патрыятычных клубаў пры-

цэліліся, што гэты рух будзе развівацца. У гэтым, па яго словах, зацікаўлены не толькі дзеці, але і іх бацькі. Заняткі ў ваенна-патрыятычных клубах дзіцячых пасляшкольняў падлеткаў, павышаюцца пасляжывасць у школе. «Навыкі дзеці — гэта прыклад для іх вясельнікаў, — падкрэсліў міністр унутраных спраў. — Тое, якія любяць Радзіму, не можа не радаваць. Тут ім расказваюць і пра гісторыю Беларусі: пра нягледзячы на часы, пра герояў, якія з 1941 да 1945 года абаранялі нашу Радзіму. Выкаваныя імкнуча стаць паспелымі героямі. Удзельнікі, што ў гэтых хлопцаў і дзяўчат усё атрымаецца. Многія з іх хочуч звязаць свой лёс са службай у органах унутраных спраў. Хтосьці паступаюць у Акадэмію МУС, хтосьці — у іншыя ВНУ. Саме галоўнае, што мы выхоўваем і сапраўднымі патрыётамі. Яны разумеюць, што жыццё ў мірнай краіне, і будучы ўсё рабіць дзеля таго, каб наша краіна развілася».

Стойкі і мужныя

Большасць вышаванцаў ваенна-патрыятычных клубаў паступаюць у вышэйшыя навучальныя установы сілавога блока. Ёсць сярод іх і дзяўчаты, якія нароўні з хлопцамі жадаюць звязаць сваё жыццё са служэннем Айчыне. Менавіта з гэтай мэтай ваенна-патрыятычны клуб «Граніт» наведваюць Наталія Шайкоўская і Дар'я Галеўская. Дзяўчаты спасцігаюць ваенную навуку ўжо на працягу

года. Агульныя інтарэсы іх згуртавалі, школьніцы пасябравалі. Нават паступаць пасля заканчэння школы збіраюцца разам.

— Выдатна было б, каб на факультэце ўнутраных войскаў Удальна акадэміі адкрылі набор для дзяўчат, — адзначае Наталія. — Мы хочам быць тымі першымі дзяўчатамі, якія служуць у спецназе. Калі не адкрыцца, то будзем паступаць у Акадэмію МУС.

Як заўважае Даша, большасць іх равесніц хоча быць юристамі, а яны марыць служыць у спецазначэнні. «Дзяўчатам таксама ўласцівыя такія якасці, як сіла, стойкасць і мужнасць, — удакладняе школьніца. — У мяне не раз п'ялася і навошта я займаюся мужчынскай справай. Я адказваю проста: чалавек павінен займацца тым, што яго падабаецца. Гэтым я і займаюся».

Вышаванец ваенна-патрыятычнага клуба «Абарона» (Магілёў) Алег Арошанка вельмі задаволены, што прыняў удзел у ваенна-палавым зборы. «Кожны дзень быў насычаны новымі ведамі, якія ставіліся канкрэтныму клубу, — удакладняе юнак. — Праграма, падрыхтаваная для нас, была вельмі цікавай і пазнавальнай. Час, праведзены тут, падарыў нам і новыя знаёмствы. Мы, напрыклад, вельмі пасябравалі са сваімі равеснікамі з Брэста. Стварэцца яшчэка братэрства паміж ваенна-патрыятычнымі клубамі».

Вышаванец ваенна-патрыятычнага клуба «Адвага» Наталія Буркоўская таксама марыць пра афіцэрскае пагоні. Ёй 15 год, і яна можа адцінуцца ад зямлі сто разоў. У клуб дзяўчына трапіла дзякуючы парадзе кіраўніка па ваенна-патрыятычным вышэйшай школе, у якой яна вучыцца. «Паколькі з самага дзяцінства я мару служыць, то, нават не раздумваючы, падпісалася, — расказвае Наталія. — Клуб наведваю ўжо практычна год, і гэтыя звесткі звязаны з незабытымі эмоцыямі і ўражаннямі. У мяне шмат сваёй, якія прайшлі армію, і я вельмі ганарусь імі».

Вядома, каб быць вайсковым афіцэрам, Наогул, усё выкавец дзяўчына патрыятычных клубаў — прадмет для гонару як для сям'і, так і ў цэлым для краіны. А тым часам шэрагі юных патрыятычна працягваюцца папярэдніца.

Варанка КАНЮТА. Фота прас-службы ўнутраных войскаў МУС.

ЗАО «Центр Банк»

Отчет об изменениях в капитале за год, закончившийся 31 декабря 2022 года

Table with columns: В тысячах белорусских рублей, Примечание, Уставный капитал, Неполный уток, Фонд персонального потребления, Фонд резервов, Итого капитал. Rows for 2021 and 2022.

Table with columns: В тысячах белорусских рублей, Примечание, 31 декабря 2021 года, 31 декабря 2022 года. Rows for income statement items like 'Внесение в уставный капитал'.

ЗАО «Центр Банк» Отчет о движении денежных средств за год, закончившийся 31 декабря 2022 года

Table with columns: В тысячах белорусских рублей, Примечание, 2022 год, 2021 год. Rows for cash flow items like 'Движение денежных средств от операционной деятельности'.

ЗАО «Центр Банк» Отчет о совокупном доходе за год, закончившийся 31 декабря 2022 года

Table with columns: В тысячах белорусских рублей, Примечание, 2022 год, 2021 год. Rows for profit and loss items like 'Процентные доходы', 'Процентные расходы'.

От имени руководства Банка:

Table with columns: Имя, Должность, Подпись. Rows for A.I. Korzhani, O.B. Mikhalenok, and I.I. Kovalevich.

АУДИТОРСКОЕ ЗАКЛЮЧЕНИЕ ПО ФИНАНСОВОЙ ОТЧЕТНОСТИ

Председателю Правления, главному бухгалтеру ЗАО «Центр Банк»... Дата: 02 июня 2023 года

Аудиторское заключение... Мы провели аудит финансовой отчетности ЗАО «Центр Банк» (далее - ЗАО «Центр Банк» или «аудитруемое лицо»)

Основание для выражения аудиторского мнения... Мы провели аудит в соответствии с требованиями Закона Республики Беларусь от 12 июля 2013 года № 96-З

Важные обстоятельства... Мы обратили внимание на информацию, изложенную в Примечании 28 «Управление капиталом»

Ключевые вопросы аудита... Ключевые вопросы аудита — это вопросы, которые, согласно нашему профессиональному суждению, являются наиболее значимыми для проведения аудита

Расчет ожидаемых кредитных убытков... Расчет ожидаемых кредитных убытков производится по методу оценки, в котором используются различные модели

Влияние макроэкономических показателей... Мы оценили разумность факторов кредитного риска и пороговых значений, выбранных руководством для определения значительного увеличения кредитного риска

Процедуры аудита... Мы провели аудит в соответствии с требованиями Закона Республики Беларусь от 12 июля 2013 года № 96-З

Полученные аудиторские доказательства... Мы получили аудиторские доказательства в результате выполнения аудиторских процедур

Мы считаем, что полученные нами аудиторские доказательства являются достаточными и надлежащими, чтобы служить основанием для выражения нашего аудиторского мнения

Мы не выносим по отношению к аудитруемому лицу в соответствии с требованиями Закона Республики Беларусь от 12 июля 2013 года № 96-З «Об аудиторской деятельности» аудиторского заключения, утвержденного Министерством финансов Республики Беларусь

ЗАО «Центр Банк» Контактная информация: Адрес: 220034, г. Минск, ул. Платоновая, 1Б. Контакт: info@zertbank.by

ЗАО «Центр Банк» Отчет о финансовом положении по состоянию на 31 декабря 2022 года. Summary of financial position.

ЗАО «Центр Банк» Отчет о движении денежных средств за год, закончившийся 31 декабря 2022 года. Summary of cash flow.

ЗАО «Центр Банк» Отчет о совокупном доходе за год, закончившийся 31 декабря 2022 года. Summary of profit and loss.

ЗАО «Центр Банк» Отчет о совокупном доходе за год, закончившийся 31 декабря 2022 года. Summary of profit and loss.

ЗАО «Центр Банк» Отчет о совокупном доходе за год, закончившийся 31 декабря 2022 года. Summary of profit and loss.

ЗАО «Центр Банк» Отчет о совокупном доходе за год, закончившийся 31 декабря 2022 года. Summary of profit and loss.

ЗАО «Центр Банк» Отчет о совокупном доходе за год, закончившийся 31 декабря 2022 года. Summary of profit and loss.

ОАО «Гомельпроклама» филиал «Эксперт-Услуга» (организатор аукциона) по поручению открытого акционерного общества «Мозырьский ДОК» (продавец) извещает о проведении 25 июля 2023 года открытого повторного аукциона со снижением цены лота № 1 на 80 %; лота № 2 на 40 % по продаже имущества в 11.00 в городе Гомеле по улице Гагарина, 20, 2-й этаж

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ПОВТОРНОГО ТОРГОВ В ФОРМЕ ОТКРЫТОГО АУКЦИОНА. Организатор: государственное предприятие «Витбел»... Дата проведения торгов: 24.07.2023 в 15.00 по адресу: г. Витебск, пр-зд Гоголя, 5, п. 1.

Маленькая істота набіраецца працаў

Гісторыя і сабыткі Сяні ў Беларускім дзяржаўным тэатры лялек

Цімур СЕРГЕЕНЯ:

«НЕМАГЧЫМ ДІЯНЦЬ МАЁ ЖАДАННЕ ІГРАЦЬ НА РАДЗІ»

Настрымная энергія нарадзілася са мноства тэатраў, якія былі вымыслены з рук і цудоўным чынам злучаны з музычным дзімкам... Летніх сустрэч з п'яністам Цімурар Сергеем чакаюць тых, хто разумее, чаму яго канцэрты з поспехам праходзяць у розных краінах свету. І тыя, хто памятае, як яра ён пачынаў — зусім маленькім дзімкам. Гэта было больш за 50 гадоў таму. «Наша музычная навада», — казалі пра яго. І яна спраўдзілася, пра што сведчаць высокі ўзнагароды, напрыклад, плацінавы медаль і званне лаўрэата за 2020 год ад Французскага акадэмічнага таварыства «Мастацтва і Навука і Літаратура». Але навада яшчэ ў ім, што ён гатовы іграць у Беларусі на розных пляцоўках, нават самых дыяметральных, пры тым, што разам з жонкай, вядомым музыкантам Ллія Умановай, яны даўно жыюць за мяжой. Але я захоўваю паміць аб момантах прафесійнага стаўлення, нават афіцыйна свай выступленняў — сольных і сумесных — павезлі ў Бельгію, дзе сёння жыюць і выкладваюць, будучы прафесарамі ў акадэмічнай школе мастацтваў. Пра навады і музыку мы размаўлялі з Цімурар Сергеем.

Цімурар Сергеев, п'яніст, у суправаджэнні жонкі, вядомага музыканта Ллія Умановай.

— Наволькі важная магчымасць іграць у Беларусі для публікі, якая вядомая?

— Гэта для мяне заўсёды было важна, хоць і не заўсёды залежала ад мяне. Есць дзве рэчы, без якіх не можа чалавек: тата з мамай нельга памяць, які і тое месца, дзе ты нарадзіўся. Усе астатняе быццам залежыць ад цябе. Але насамрэч, аднаго жадання іграць у Беларусі няма. Што такое канцэрт? Тое, над чым я працую некалькі гадоў: сяджу за рэкам, займаюся. А ў той жа час не дзе паніва быць зана, нахт павінен працаваць над тым, каб гэты канцэрт абдысь. У апошнія гады больш частка маіх выступленняў на радзіме была звязана з канцэртнай залай «Верні год», якая з'явілася ў Мінску. Ёсць 1999 год, калі я стаў актывна канцэртаваць на Захадзе, маё выступлення тут стала звычайнае мейле. Але ў апошнія гады ситуацыя змянілася, і з 2015 да 2020-га, да пачатку эпідэміі, у мяне на радзіме адбылося 86 канцэртаў. І арганізацыя займаўся я сам — проста вельмі хацелі гэтага. Такіх канцэртаў горады і залы «Верні год» — з супрацоўнікамі ў нас склаўся творчае і чалавечае супрацоўства. У мяне былі добрыя ўзаемаадносіны з Брэсцкай філармоніяй, з Гродном — мы там паказалі адмыслова падрыхтаваныя праграмы, напрыклад, усё санаты Бетховена і інш.

— Праграму з канцэртным аркестрам імя Фінбергера рыхтавалі спецыяльна для праекта «Класіка калі Ратушы»?

— Цудоўна, што ёсць такі праект, я ўжо чацвёрты раз б'ю ў ім удзел, і вельмі шчаслівы, што ў Мінску шмат людзей, якія цікавіцца музыкой. Я рыхтаваў праграму са струннага групы аркестра імя Фінбергера з ласкавай згоды дырэктара Максіма Расока. Але я пачыў за пеліша, што буды іграць і дырэжыраваць сам, навокі гэты магчымасць дасягнуць максімальнага кантакту з музыкантамі.

— Гэта ў нейкай ступені эксперымент?

— Гэты эксперымент здарыўся 15 гадоў таму, калі ў Бельгіі былі створаны камерны аркестр, у які мы самі падбіралі музыкантаў. Ён называўся «Цімур і яго каманда» — калі выбіраў назву, я пакартаваў, але людзям вельмі спадабалася. Гэта бы аркестр, дзе ў іграў дырэжыраваў адначасова.

Насамрэч рэпертуар для фартэп'яна і струннага аркестра вельмі абмежаваны. Калі ў мяне ўзнікае гэтая ідэя, я яе актывіруюць у прыклад на канцэрты Боха — па сутнасці, акрамя іх нічога не было. Потым фантазія разгэлаўля, і мы рэпертуар пашырлі. Я зрабіў шэраг пераключэнняў для фартэп'яна і струннага аркестра. Прычым сучасныя бельгіёўскія кампазітары ўвядуць і падтрымалі да тых неадна паўсоты твораў, якія абдзелі прыкладна паўстагод. Штогод чынам многіх гадоў мы з аркестрам рыхтавалі праграму для ўдзелу ў Генцім фестывалі мастацтваў, які праходзіць у Бельгіі пад адкрытым небам. А паралельна праводзілі свой фестываль камернай музыкі, на які запрашалі добрых музыкантаў і таленавітую моладзь.

— Як вас, музыканта, які прадастаўляе Беларусь, прымаюць за мяжой?

— Беларусі ў Еўропе гуцьчю ўжо даўно. Я прыгараю, калі толькі цудоўныя канцэрты, калі толькі ўтварылася Распуліца Беларусі як самастойная краіна, усім было цікава не атрамаць. Беларусі пасол Уладзімір Лівоначы Сянік, які быў на май канцэрце ў Парыжскім Палацы кангрэсаў, вачам самім не паверыў, што распрадаўся ўсё 10000 каткоў. І многія іншыя

чыцца страгата прафесіі. Прышоў у салдацкі аркестр — а там п'яністае прынятае. Але ў мяне патрэбны былі тубы. Кажу: «Туба — гэта мой другі любімы інструмент!» Прапанаваў паіграць. Я сказаў, што могу ўспомніць, што іграў раней, каб паспяхова праіграць кастынг. Далі два тыдні падрыхтавацца. За гэты час я навучыўся іграць на тубе. Іграў у аркестры вайенных маршаў. Увогуле зрабіў вельмі кар'еру. Але яна мне ледзь не каштавала службы ў ансамблі Алксандрава, бо мяне не хацелі адпусціць. Маю асабістую справу скацілі. І першую дырэктыву Міністраства абароны СССР аб маім пераводзе таксама паклалі ў стоп. Калі мой бацька патрэбаваў у ансамбль, яны казалі, што ўжо месяц як даслаў ліст у вярнуць. Узяўся жудасны скандал, пасля якога мяне ў 24 годзі накіравалі ў Маскву, дзе я і даслужыў.

— Што аднаўляе для музыкі, у вас яшчэ была свая школа баявых мастацтваў. Вышы вучні, разумеючы, хто ў іх выкладчык, далучаліся да музыкі?

— Так, у мяне было магчымасць адуць высокі дуб спорты. А ў Беларусі былі вельмі цікавыя, што для хлапчука важна. Калі іграць на п'яніна я пачаў у тры гады, то ў спорт прышоў у чатыры гады. І займаўся сур'эзна, у 19 гадоў атрымаў інструктарскую ступень. Мне было цікава са стараромнамамі. І мяні далучаліся да музыкі. Але адным з маіх вучняў быў, напрыклад, выдатны музычны педагог Валеры Шык. Мы вельмі з ім сібравалі: я займаўся ў яго, а ён у мяне. Была вельмі цікава, калі раніца і да яго прыходзіла на урок, ён рабіў заўвагі, а калі я адыходзіў, то казаў: «Валеры Уладзіслававіч, да вачера...» У нас займалася шмат студэнтаў кміратарна і навуковага ліцаў. Тады кміратарна ўваўляліся, і аднаборствы былі даволі папулярнымі заняткам. Да нас многія прыходзілі дзеля нейкай адуцыі, разрады. Я закрываў школу, калі пачаў актывна канцэртаваць, і не мог быць усё час на месцы. Зараз нічога не трэнірую, але да гэтага часу займаюся кожны дзень: рэанца, вачер.

— Ці шмат вучняў, якіх вы маглі б ганарыцца?

— Шмат. Але там усё ўладкавана па-нашаму. Чалавек, які ідзе на вучобу, усведамляе, што гэта будзе яго прафесія на ўсю жыццё. І потым выключныя запатрабаваны і як сапсалі, і які кміратарна музыканты. Пры тым, што тады вар'яцка канкурэцыя. Каб трапіць у аркестр, трэба праіграць раз наікладна дзейны адроб: адыграць тры туры. І тое, што, напрыклад, выключны Лілі іграюць сёння ў вядучых аркестрах розных краінаў, — шмат аб чым сведчыць.

— Майстар-класы ў Беларусі праходзілі?

— Адночыні, яго арганізавалі на ініцыятыву замежных спраў, які не дзіўна. Маю з адукацыйнымі ўстановамі Беларусі жывём у паралельных светах. І не толькі з імі. Таму і стамаўся адказаць на пытанні, а чаму не іграю ў той ці іншай зале. Я шмат дзе не іграю, і не толькі ў Беларусі, але шмат і ў наш краі, дзе мяне рады бачыць. Насамрэч неможа мяне адмысць, і маё жаданне іграць на радзіме. Я стаўлюся да гэтага па-філасофску.

— У вас ёсць яшчэ прафесійныя жаданні, можа быць, новы аркестр стварыць?

— Жыццё арыста можна параўнаць з жакетным матчам. Там ёсць тры перыяды і дадатковы час. Першы перыяд — гэта першыя 20—25 гадоў, калі ты вучышся. Ты залежыш ад таго, у каго вучыцца. Другі перыяд пачынаецца недзе ў 30 гадоў і доўжыцца прыкладна 20: тут ты сам са сабе. І трэць ты шукаеш шляхі-дарожкі. Трэці перыяд — найважнейшы. Таму што ў лобіі з вядомым імем музычных прафесіяў (педагога, дырэктара, сапсала) самая вельмі канцэрты ў людзей, якім за 60, а дырэктарам нават за 60. Гэта перыяд рэалізацыі: усё, чаму навучыўся ў сваіх педагогаў, усё, што ты ў сваім жыцці здолеў направаць, ты можаш рэалізаваць, каб Божака даць. І вельмі шчаслівым людзям Божака дзе дадатковы час. Выключнае музыка выдатна можа і ў 80, і ў 90. Напрыклад, Арун Рубіншцін у 90 гадоў іграў Другу Канцэрт Шалана. Хо і так іграў сёння? Не магу зраць канцэрты Наваму Штаркману ў Маскве, калі яму было 75 гадоў. Уладзімір Гора-віч прыязджаў з канцэртм у 82 гады.

— А іншыя інструменты не спрабаваў адыграць?

— Добра, калі нешта атрымліваецца, але, на жаль, вельмі шмат не атрымліваецца. Так уладкавана жыццё... — Цудоўная самарытчанка... — ...і я дастаткова самарытчанка, і побач са мной жонка Лілія Уманова, найважнейшая крыніца і педагог. Яна прыехала ў Мінск з Масквы, прапрацаваў 20 гадоў у Беларускім акадэмічным і падымавала тут не самага першага лаўрэата канцэртаў Ігу-дзі Менухіна, дарчы, гэта быў апошні конкурс, на якім ён прысутнічаў... Мы іграем разам больш за 30 гадоў, у нас мільён сумесных спраў. І калі я іграю, калі я сядзіць у зале, то я атрымліваю кваліфікацыю сур'эзнае крыткіцы, якай вельмі дапамагае ўдасканальваць прафесіяна.

— Як вас, музыканта, які прадастаўляе Беларусь, прымаюць за мяжой?

— Беларусі ў Еўропе гуцьчю ўжо даўно. Я прыгараю, калі толькі цудоўныя канцэрты, калі толькі ўтварылася Распуліца Беларусі як самастойная краіна, усім было цікава не атрамаць. Беларусі пасол Уладзімір Лівоначы Сянік, які быў на май канцэрце ў Парыжскім Палацы кангрэсаў, вачам самім не паверыў, што распрадаўся ўсё 10000 каткоў. І многія іншыя

чыцца страгата прафесіі. Прышоў у салдацкі аркестр — а там п'яністае прынятае. Але ў мяне патрэбны былі тубы. Кажу: «Туба — гэта мой другі любімы інструмент!» Прапанаваў паіграць. Я сказаў, што могу ўспомніць, што іграў раней, каб паспяхова праіграць кастынг. Далі два тыдні падрыхтавацца. За гэты час я навучыўся іграць на тубе. Іграў у аркестры вайенных маршаў. Увогуле зрабіў вельмі кар'еру. Але яна мне ледзь не каштавала службы ў ансамблі Алксандрава, бо мяне не хацелі адпусціць. Маю асабістую справу скацілі. І першую дырэктыву Міністраства абароны СССР аб маім пераводзе таксама паклалі ў стоп. Калі мой бацька патрэбаваў у ансамбль, яны казалі, што ўжо месяц як даслаў ліст у вярнуць. Узяўся жудасны скандал, пасля якога мяне ў 24 годзі накіравалі ў Маскву, дзе я і даслужыў.

— Што аднаўляе для музыкі, у вас яшчэ была свая школа баявых мастацтваў. Вышы вучні, разумеючы, хто ў іх выкладчык, далучаліся да музыкі?

— Так, у мяне было магчымасць адуць высокі дуб спорты. А ў Беларусі былі вельмі цікавыя, што для хлапчука важна. Калі іграць на п'яніна я пачаў у тры гады, то ў спорт прышоў у чатыры гады. І займаўся сур'эзна, у 19 гадоў атрымаў інструктарскую ступень. Мне было цікава са стараромнамамі. І мяні далучаліся да музыкі. Але адным з маіх вучняў быў, напрыклад, выдатны музычны педагог Валеры Шык. Мы вельмі з ім сібравалі: я займаўся ў яго, а ён у мяне. Была вельмі цікава, калі раніца і да яго прыходзіла на урок, ён рабіў заўвагі, а калі я адыходзіў, то казаў: «Валеры Уладзіслававіч, да вачера...» У нас займалася шмат студэнтаў кміратарна і навуковага ліцаў. Тады кміратарна ўваўляліся, і аднаборствы былі даволі папулярнымі заняткам. Да нас многія прыходзілі дзеля нейкай адуцыі, разрады. Я закрываў школу, калі пачаў актывна канцэртаваць, і не мог быць усё час на месцы. Зараз нічога не трэнірую, але да гэтага часу займаюся кожны дзень: рэанца, вачер.

— Ці шмат вучняў, якіх вы маглі б ганарыцца?

— Шмат. Але там усё ўладкавана па-нашаму. Чалавек, які ідзе на вучобу, усведамляе, што гэта будзе яго прафесія на ўсю жыццё. І потым выключныя запатрабаваны і як сапсалі, і які кміратарна музыканты. Пры тым, што тады вар'яцка канкурэцыя. Каб трапіць у аркестр, трэба праіграць раз наікладна дзейны адроб: адыграць тры туры. І тое, што, напрыклад, выключны Лілі іграюць сёння ў вядучых аркестрах розных краінаў, — шмат аб чым сведчыць.

— Майстар-класы ў Беларусі праходзілі?

— Адночыні, яго арганізавалі на ініцыятыву замежных спраў, які не дзіўна. Маю з адукацыйнымі ўстановамі Беларусі жывём у паралельных светах. І не толькі з імі. Таму і стамаўся адказаць на пытанні, а чаму не іграю ў той ці іншай зале. Я шмат дзе не іграю, і не толькі ў Беларусі, але шмат і ў наш краі, дзе мяне рады бачыць. Насамрэч неможа мяне адмысць, і маё жаданне іграць на радзіме. Я стаўлюся да гэтага па-філасофску.

— У вас ёсць яшчэ прафесійныя жаданні, можа быць, новы аркестр стварыць?

— Жыццё арыста можна параўнаць з жакетным матчам. Там ёсць тры перыяды і дадатковы час. Першы перыяд — гэта першыя 20—25 гадоў, калі ты вучышся. Ты залежыш ад таго, у каго вучыцца. Другі перыяд пачынаецца недзе ў 30 гадоў і доўжыцца прыкладна 20: тут ты сам са сабе. І трэць ты шукаеш шляхі-дарожкі. Трэці перыяд — найважнейшы. Таму што ў лобіі з вядомым імем музычных прафесіяў (педагога, дырэктара, сапсала) самая вельмі канцэрты ў людзей, якім за 60, а дырэктарам нават за 60. Гэта перыяд рэалізацыі: усё, чаму навучыўся ў сваіх педагогаў, усё, што ты ў сваім жыцці здолеў направаць, ты можаш рэалізаваць, каб Божака даць. І вельмі шчаслівым людзям Божака дзе дадатковы час. Выключнае музыка выдатна можа і ў 80, і ў 90. Напрыклад, Арун Рубіншцін у 90 гадоў іграў Другу Канцэрт Шалана. Хо і так іграў сёння? Не магу зраць канцэрты Наваму Штаркману ў Маскве, калі яму было 75 гадоў. Уладзімір Гора-віч прыязджаў з канцэртм у 82 гады.

— А іншыя інструменты не спрабаваў адыграць?

— Добра, калі нешта атрымліваецца, але, на жаль, вельмі шмат не атрымліваецца. Так уладкавана жыццё... — Цудоўная самарытчанка... — ...і я дастаткова самарытчанка, і побач са мной жонка Лілія Уманова, найважнейшая крыніца і педагог. Яна прыехала ў Мінск з Масквы, прапрацаваў 20 гадоў у Беларускім акадэмічным і падымавала тут не самага першага лаўрэата канцэртаў Ігу-дзі Менухіна, дарчы, гэта быў апошні конкурс, на якім ён прысутнічаў... Мы іграем разам больш за 30 гадоў, у нас мільён сумесных спраў. І калі я іграю, калі я сядзіць у зале, то я атрымліваю кваліфікацыю сур'эзнае крыткіцы, якай вельмі дапамагае ўдасканальваць прафесіяна.

— Як вас, музыканта, які прадастаўляе Беларусь, прымаюць за мяжой?

— Беларусі ў Еўропе гуцьчю ўжо даўно. Я прыгараю, калі толькі цудоўныя канцэрты, калі толькі ўтварылася Распуліца Беларусі як самастойная краіна, усім было цікава не атрамаць. Беларусі пасол Уладзімір Лівоначы Сянік, які быў на май канцэрце ў Парыжскім Палацы кангрэсаў, вачам самім не паверыў, што распрадаўся ўсё 10000 каткоў. І многія іншыя

чыцца страгата прафесіі. Прышоў у салдацкі аркестр — а там п'яністае прынятае. Але ў мяне патрэбны былі тубы. Кажу: «Туба — гэта мой другі любімы інструмент!» Прапанаваў паіграць. Я сказаў, што могу ўспомніць, што іграў раней, каб паспяхова праіграць кастынг. Далі два тыдні падрыхтавацца. За гэты час я навучыўся іграць на тубе. Іграў у аркестры вайенных маршаў. Увогуле зрабіў вельмі кар'еру. Але яна мне ледзь не каштавала службы ў ансамблі Алксандрава, бо мяне не хацелі адпусціць. Маю асабістую справу скацілі. І першую дырэктыву Міністраства абароны СССР аб маім пераводзе таксама паклалі ў стоп. Калі мой бацька патрэбаваў у ансамбль, яны казалі, што ўжо месяц як даслаў ліст у вярнуць. Узяўся жудасны скандал, пасля якога мяне ў 24 годзі накіравалі ў Маскву, дзе я і даслужыў.

— Што аднаўляе для музыкі, у вас яшчэ была свая школа баявых мастацтваў. Вышы вучні, разумеючы, хто ў іх выкладчык, далучаліся да музыкі?

— Так, у мяне было магчымасць адуць высокі дуб спорты. А ў Беларусі былі вельмі цікавыя, што для хлапчука важна. Калі іграць на п'яніна я пачаў у тры гады, то ў спорт прышоў у чатыры гады. І займаўся сур'эзна, у 19 гадоў атрымаў інструктарскую ступень. Мне было цікава са стараромнамамі. І мяні далучаліся да музыкі. Але адным з маіх вучняў быў, напрыклад, выдатны музычны педагог Валеры Шык. Мы вельмі з ім сібравалі: я займаўся ў яго, а ён у мяне. Была вельмі цікава, калі раніца і да яго прыходзіла на урок, ён рабіў заўвагі, а калі я адыходзіў, то казаў: «Валеры Уладзіслававіч, да вачера...» У нас займалася шмат студэнтаў кміратарна і навуковага ліцаў. Тады кміратарна ўваўляліся, і аднаборствы былі даволі папулярнымі заняткам. Да нас многія прыходзілі дзеля нейкай адуцыі, разрады. Я закрываў школу, калі пачаў актывна канцэртаваць, і не мог быць усё час на месцы. Зараз нічога не трэнірую, але да гэтага часу займаюся кожны дзень: рэанца, вачер.

— Ці шмат вучняў, якіх вы маглі б ганарыцца?

— Шмат. Але там усё ўладкавана па-нашаму. Чалавек, які ідзе на вучобу, усведамляе, што гэта будзе яго прафесія на ўсю жыццё. І потым выключныя запатрабаваны і як сапсалі, і які кміратарна музыканты. Пры тым, што тады вар'яцка канкурэцыя. Каб трапіць у аркестр, трэба праіграць раз наікладна дзейны адроб: адыграць тры туры. І тое, што, напрыклад, выключны Лілі іграюць сёння ў вядучых аркестрах розных краінаў, — шмат аб чым сведчыць.

— Майстар-класы ў Беларусі праходзілі?

— Адночыні, яго арганізавалі на ініцыятыву замежных спраў, які не дзіўна. Маю з адукацыйнымі ўстановамі Беларусі жывём у паралельных светах. І не толькі з імі. Таму і стамаўся адказаць на пытанні, а чаму не іграю ў той ці іншай зале. Я шмат дзе не іграю, і не толькі ў Беларусі, але шмат і ў наш краі, дзе мяне рады бачыць. Насамрэч неможа мяне адмысць, і маё жаданне іграць на радзіме. Я стаўлюся да гэтага па-філасофску.

— У вас ёсць яшчэ прафесійныя жаданні, можа быць, новы аркестр стварыць?

— Жыццё арыста можна параўнаць з жакетным матчам. Там ёсць тры перыяды і дадатковы час. Першы перыяд — гэта першыя 20—25 гадоў, калі ты вучышся. Ты залежыш ад таго, у каго вучыцца. Другі перыяд пачынаецца недзе ў 30 гадоў і доўжыцца прыкладна 20: тут ты сам са сабе. І трэць ты шукаеш шляхі-дарожкі. Трэці перыяд — найважнейшы. Таму што ў лобіі з вядомым імем музычных прафесіяў (педагога, дырэктара, сапсала) самая вельмі канцэрты ў людзей, якім за 60, а дырэктарам нават за 60. Гэта перыяд рэалізацыі: усё, чаму навучыўся ў сваіх педагогаў, усё, што ты ў сваім жыцці здолеў направаць, ты можаш рэалізаваць, каб Божака даць. І вельмі шчаслівым людзям Божака дзе дадатковы час. Выключнае музыка выдатна можа і ў 80, і ў 90. Напрыклад, Арун Рубіншцін у 90 гадоў іграў Другу Канцэрт Шалана. Хо і так іграў сёння? Не магу зраць канцэрты Наваму Штаркману ў Маскве, калі яму было 75 гадоў. Уладзімір Гора-віч прыязджаў з канцэртм у 82 гады.

— А іншыя інструменты не спрабаваў адыграць?

— Добра, калі нешта атрымліваецца, але, на жаль, вельмі шмат не атрымліваецца. Так уладкавана жыццё... — Цудоўная самарытчанка... — ...і я дастаткова самарытчанка, і побач са мной жонка Лілія Уманова, найважнейшая крыніца і педагог. Яна прыехала ў Мінск з Масквы, прапрацаваў 20 гадоў у Беларускім акадэмічным і падымавала тут не самага першага лаўрэата канцэртаў Ігу-дзі Менухіна, дарчы, гэта быў апошні конкурс, на якім ён прысутнічаў... Мы іграем разам больш за 30 гадоў, у нас мільён сумесных спраў. І калі я іграю, калі я сядзіць у зале, то я атрымліваю кваліфікацыю сур'эзнае крыткіцы, якай вельмі дапамагае ўдасканальваць прафесіяна.

— Як вас, музыканта, які прадастаўляе Беларусь, прымаюць за мяжой?

— Беларусі ў Еўропе гуцьчю ўжо даўно. Я прыгараю, калі толькі цудоўныя канцэрты, калі толькі ўтварылася Распуліца Беларусі як самастойная краіна, усім было цікава не атрамаць. Беларусі пасол Уладзімір Лівоначы Сянік, які быў на май канцэрце ў Парыжскім Палацы кангрэсаў, вачам самім не паверыў, што распрадаўся ўсё 10000 каткоў. І многія іншыя

чыцца страгата прафесіі. Прышоў у салдацкі аркестр — а там п'яністае прынятае. Але ў мяне патрэбны былі тубы. Кажу: «Туба — гэта мой другі любімы інструмент!» Прапанаваў паіграць. Я сказаў, што могу ўспомніць, што іграў раней, каб паспяхова праіграць кастынг. Далі два тыдні падрыхтавацца. За гэты час я навучыўся іграць на тубе. Іграў у аркестры вайенных маршаў. Увогуле зрабіў вельмі кар'еру. Але яна мне ледзь не каштавала службы ў ансамблі Алксандрава, бо мяне не хацелі адпусціць. Маю асабістую справу скацілі. І першую дырэктыву Міністраства абароны СССР аб маім пераводзе таксама паклалі ў стоп. Калі мой бацька патрэбаваў у ансамбль, яны казалі, што ўжо месяц як даслаў ліст у вярнуць. Узяўся жудасны скандал, пасля якога мяне ў 24 годзі накіравалі ў Маскву, дзе я і даслужыў.

— Што аднаўляе для музыкі, у вас яшчэ была свая школа баявых мастацтваў. Вышы вучні, разумеючы, хто ў іх выкладчык, далучаліся да музыкі?

— Так, у мяне было магчымасць адуць высокі дуб спорты. А ў Беларусі былі вельмі цікавыя, што для хлапчука важна. Калі іграць на п'яніна я пачаў у тры гады, то ў спорт прышоў у чатыры гады. І займаўся сур'эзна, у 19 гадоў атрымаў інструктарскую ступень. Мне было цікава са стараромнамамі. І мяні далучаліся да музыкі. Але адным з маіх вучняў быў, напрыклад, выдатны музычны педагог Валеры Шык. Мы вельмі з ім сібравалі: я займаўся ў яго, а ён у мяне. Была вельмі цікава, калі раніца і да яго прыходзіла на урок, ён рабіў заўвагі, а калі я адыходзіў, то казаў: «Валеры Уладзіслававіч, да вачера...» У нас займалася шмат студэнтаў кміратарна і навуковага ліцаў. Тады кміратарна ўваўляліся, і аднаборствы былі даволі папулярнымі заняткам. Да нас многія прыходзілі дзеля нейкай адуцыі, разрады. Я закрываў школу, калі пачаў актывна канцэртаваць, і не мог быць усё час на месцы. Зараз нічога не трэнірую, але да гэтага часу займаюся кожны дзень: рэанца, вачер.

— Ці шмат вучняў, якіх вы маглі б ганарыцца?

— Шмат. Але там усё ўладкавана па-нашаму. Чалавек, які ідзе на вучобу, усведамляе, што гэта будзе яго прафесія на ўсю жыццё. І потым выключныя запатрабаваны і як сапсалі, і які кміратарна музыканты. Пры тым, што тады вар'яцка канкурэцыя. Каб трапіць у аркестр, трэба праіграць раз наікладна дзейны адроб: адыграць тры туры. І тое, што, напрыклад, выключны Лілі іграюць сёння ў вядучых аркестрах розных краінаў, — шмат аб чым сведчыць.

— Майстар-класы ў Беларусі праходзілі?

— Адночыні, яго арганізавалі на ініцыятыву замежных спраў, які не дзіўна. Маю з адукацыйнымі ўстановамі Беларусі жывём у паралельных светах. І не толькі з імі. Таму і стамаўся адказаць на пытанні, а чаму не іграю ў той ці іншай зале. Я шмат дзе не іграю, і не толькі ў Беларусі, але шмат і ў наш краі, дзе мяне рады бачыць. Насамрэч неможа мяне адмысць, і маё жаданне іграць на радзіме. Я стаўлюся да гэтага па-філасофску.

— У вас ёсць яшчэ прафесійныя жаданні, можа быць, новы аркестр стварыць?

— Жыццё арыста можна параўнаць з жакетным матчам. Там ёсць тры перыяды і дадатковы час. Першы перыяд — гэта першыя 20—25 гадоў, калі ты вучышся. Ты залежыш ад таго, у каго вучыцца. Другі перыяд пачынаецца недзе ў 30 гадоў і доўжыцца прыкладна 20: тут ты сам са сабе. І трэць ты шукаеш шляхі-дарожкі. Трэці перыяд — найважнейшы. Таму што ў лобіі з вядомым імем музычных прафесіяў (педагога, дырэктара, сапсала) самая вельмі канцэрты ў людзей, якім за 60, а дырэктарам нават за 60. Гэта перыяд р

МАГІЛЕЎ МОЖА СТАЦЬ НА ДВА СТАГОДЗІ СТАРЭЙШЫМ

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.

— Магілёў — горад, гісторыя якога пачалася крыху раней, чым лічыцца афіцыйна, — пацвярджае Ігар Марзалюк карэспандэнт «Звязды». Ён перасказаў, калі мы кажам пра 1267 год, то гэта дата абсалютна ўмоўная, не яма ні ў адной крыніцы. У XIX стагоддзі перакладчык Мікалай Гартыньскі пераклаў з польскай на рускую хроніку Магілёва. Менавіта з яго лёгкіх рук і з'явілася гэта дата — 1267. Насамрэч ні ў адной аўтэнтычнай крыніцы яе не існуе. У арыгінале напісана, што некалькі соўняў гадую замка і вольшчэ існавалі і кропка. Увогуле, многія заўважылі, што Магілёў не мае старажытнарускіх слядаў, што ўзнік як горад, быў заснаваны і развіваўся ў эпоху ВКЛ. А да гэтага часу востра той жаўтаваты ільняны, які той жа Палац, Магілёў не мае. Заснава гэта было з тым, што сістэмныя археалагічныя даследаванні не праводзіліся. Вядомы беларускі археолаг Міхась Ткачю даследаваў 48 квадратных метраў на тэрыторыі парку Горкага, магілёўскага замчышча, і прышоў да высновы, што тут былі толькі могілкі XII—XIII стагоддзя, а сама першы замак, на яго погляд, узнік у 1526 годзе. Але я прытрымліваўся іншага меркавання. Я пачаў вывучаць не гэтага помніка самастойна з 1992 года. Вынікам была першая кандыдацкая дысертацыя

ещэ толькі ў XIII стагоддзі. Многія сцвярджалі, які і пра Магілёў, што такі слаўны старажытнарускі муніцыпальны не было, а савадкі археолаг Фрыда Гурэвіч пачала капаць, і аказалася, што гэты горад таксама на некалькі стагоддзяў ранейшы. Тое ж самае з Гродном. Як і паказалі археалагічныя раскопкі, горад узнік раней, чым гадваецца ў летапісе. Але там згадка больш-менш кампартыярная. Такія былі нават даныячы частей тых гарадоў, якіх не знаходзілі ў цэнтры кніжстваў, мелі перыферыянае становішча. Таму, як правіла, іх першыя ўпаміны — згадкі па выпадку, у сувязі з якой-небудзь важнай падзеяй. І Магілёў тут не з'яўляецца выключэннем. Дату заснавання Моціслава ўжо дзвеіх карэжыравалі. Была адна пісьмовая крыніца, знайшлі другую. Я перакананы, што, акрамя Магілёва, трэба мяняць і дату заснавання Моціслава. У ходзе раскопак, якімі я кіраваў, мы атрымалі дэсціадаткі (дата па дрэве), які сведчаць, што ў 1052—1053-х гадах моціслаўскі замак ужо існаваў, а маставы замак быў пабудаваны не пазней за 1098 год.

— Так. У нас існуе традыцыя датуй заснавання лічыць першую згадку населенага пункта ў летапісе. Бывае, даходзіць да абсурду. Напрыклад, першая згадка Мінска — гэта... дата яго спалення, бітва на Нямізе. І мы, па сутнасці, святкуем не дату заснавання, а дату знічнення сталіцы. І такіх сітуацый не адзін. Многія беларускія гарады згадваюцца ў летапісах на 200—300 гадоў пазней, чым існавалі на самай справе. Наваградкаў — унікальны горад з шыкоўнай культурай, фрэскавымі роспісамі, а згадва-

У тэму

Дырэктар музея гісторыі Магілёва, навуковы рэдактар зборніка матэрыялаў канферэнцыі Сяргей БЯСІНСКИ:

— Наша канферэнцыя тым і каштоўная, што дае магчымасць паглыбіцца ў тэматыку дэнаўнасці. Адно з актуальных тэм сёлётай сустрачы старошчыны перыяд Магілёва. Ён недастаткова даследаваны. Увесь рэгіён ад Шклова да Новага Быхава вядзе час ад князя Уладзіміра. Гэта перыяд старажытнай Русі, час норманаў-вікінгаў. Гэту тэму закрываў доктар гістарычных навук Сцяпан Цемушэў, прафесар кафедры гісторыі Расіі БДУ. А на круглым stole Ігар Марзалюк яе развіў і даказаў, пакуль што на археалагічных фактах, што Магілёў быў заснаваны раней. Цікавыя стала паведамленне Леаніда Сугака «Данамога ЮНПРА ў Магілёве» — арганізацыі, якая пасля вайны існавала ў Мінску і мела

з поўнай упэўненасцю лічыць, што гэта дата больш дакладная, чым 1267 год. Дарчы, я моцна перакананы, што мы мусім перагледзець і дату ўзнікнення Мінска і Моціслава. Гэта будзе толькі спрыць гістарычнай праўдзе, а не надварот. — **Што трэба для таго, каб тэма заснавання была прынята?** — Мы гэта абмяркоўваем у удзелам прафесійных даследчыкаў, я выступілі з дакладам у інстытуце гісторыі і абгрунтаваць сваё меркаванне. Але гэта сэнсава толькі для тых, хто матэрыял не ведае. Я неаднойчы рабіў публікацыі, проста не даводзіў справу да лігнчнага канца. Цяпер трэба зрабіць гэта фактам.

Лічу, калі ёсць матэрыял, які сведчыць, што горад старошчы, чаму мы павінны адмаўляцца ад гэтага фрагмента гісторыі? Чаму мы павінны адмаўляцца, калі ў нас больш аб'ектыўна? Якая красавіца адлюстроўвае, што Магілёў, які сабе маленькі горад на памежжы Палацкага княства, але ж быў. Ён знаходзіцца на палацка-смаленскім памежжы. Правы бераг, дзе знаходзіцца Ратуша, — Палаччына, як і дарчы, Шклоў, Друцк, Орша, а левы — ужо бераг Смаленскай. Гэта Моціслаўскі ўзлес Смаленскага княства, ён жа і мжа, і мятніца, і вялікая скарынка з дырхамі, якія знайдзеныя тут. **Нэл СІГІЛЯ, фота аўтара.**

К@НТЫНЕНТЫ

НЕСВАБОДА, ЦЯРОЙНАСЦЬ, АБ'ЕБРАТЭРСВА

Чаму разгарнуліся жорсткая пратэсты ў Францыі?

У Францыі больш чым трыдзень не сціхалі масавыя беспарадкі пасля таго, як у прыгарадзе Парыжа паліцэйскі застрэлі пры затрыманні 17-гадовага падлетка арабскага паходжання. Дзясяткі тысячы пратэстоўцаў выйшлі на вуліцы буйных гарадоў краіны. Дэманстранты абвінавачваюць праваахоўную сістэму Францыі ў расізме і патрабуюць выкараніць дыскрымінацыю. Яны падпальваюць машыны і паліцэйскія ўчасткі, нападаюць на паліцэйскіх і чыноўнікаў, рабуюць крамы. Чаму разгарнуліся жорсткая пратэсты ў Францыі?

КУЛЯ ДЛЯ НАЗЛЯ

Акцыі пратэсту пачаліся пасля таго, як паліцэйскі застрэлі ў Нантэры 27 чэрвеня падчас затрымання юнака па імені Назля. У сацсеткі трапіла відэа, якое захаваў момант гэбоі маладога чалавека. На кадрах відаць, як адзін з вартавых парадку накіроўвае на дзверы аўтамабіля пісталет, чутны абрыў фразы: «Ты атрымаеш стрэл у галаву». Пасля гэтага Назля, які знаходзіцца за руплём, цісне на газ, а супрацоўнік паліцыі страляе яму ў грудзі. Яны паддава чалавек загінуў на месцы. Але вядомы тэлеканал France Info, які «быў вядомым паліцэйскі службэ ў паліграфічна-папушніннай правалу дарожнага руху і на гэты раз таксама быў спынены за неапа паршэння». Міркуючы па ўсім, юнак не вынікват патараваным афіцэра. Каб спыніць Назля, паліцэйскі стрэліў у яго.

Індэцант хутка выклікаў шырокі грамадскі рэзананс: Назля меў марадэра і алжырскі карані, таму французскае грамадства абавязана паліцыі ў сувязі з паліграфічна-папушніннай правалу дарожнага руху і на гэты раз таксама быў спынены за неапа паршэння». Міркуючы па ўсім, юнак не вынікват патараваным афіцэра. Каб спыніць Назля, паліцэйскі стрэліў у яго.

Мэр Французскага горада Ляль-Роз Венсан Жабірун паведаміў у «Тэліграў», што ў ноч на 2 ліпеня пратэстоўцы напалі на яго дом. Ён дадаў, што напалі яго жонка і дзіця. Сам кіраўнік горада падчас нападзення знаходзіўся ў мэры. «Нападнікі пратраналі мой дом на машыне, пасля падпалілі аўтамабіль, каб учыніць пажар у доме, дзе спяў маё жонка і двое маленькіх дзяцей» — напісаў Жабірун. Журналіст і палітычны дзеяч, колішні кандыдат на выбарах прэзідэнта Францыі Эрык Земур заўважыў, што бацца разгортвання грамадзянскай вайны ў Пятэй рэспубліцы. «Мы дакладна бачым, што знаходзімся на парозе грамадзянскай вайны», — заявіў Земур у эфіры тэлеканала Europe 1.

Услед за Францыяй акцыі пратэсту перахінуліся на суседняй краіне. Дэманстранты прайшлі ў Бруселі, дзе Макрон знаходзіцца з візітам падчас пачатку беспарадкаў. Пазней мітынгі арганізавалі і ў Швейцарыі. Больш за ўсё ад пагрому пацярпела Лазана, дзе маршэры сталі рабаваць магазіны. Таксама пратэсты прайшлі на тэрыторыях Францыі ў Карысчым басейне. Міністр замежных спраў і віцэ-прэм'ер Італіі Антонія Таяні апавеціў, што беспарадкі і масавыя пратэсты могуць распаўсюдзіцца на іншыя краіны Еўропы, і заклікае гэтага не дапушчаць. Пра гэта паведаміла РІА «Навіны».

Усё гэта час беспарадкаў паліцыя арыштавала ў Францыі каля 3400 чалавек. Французскія суды працуюць практычна кругласутачна па спрынячай працэдурцы, якія правіла, прымяняюць пры паархняных правалу дарожнага руху або дробных крадзяжках. Міністр юстыцыі Эрык Дзюпон-Марсэ заявіў, што з тымі, хто чыніў беспарадкі, трэба разабрацца жорстка, і заклікаў пракуроруў дэмаггадэ турмаміка знявольненне для тых, хто абавязвае ў фізічным палце або сур'езным вандалізме. Сабот арыштаваных боць фельчары, работнікі рэстаранаў, заводская рабочыя, студэнты і беспрацоўныя. Па даных французскіх ўлад, да нядаўніх падзей у большасці з іх ні непрыемнасці з паліцыяй, ні судзімасціў не было. Большасць з арыштаваных — непапулярныя, таксама як і забіты Назля: сярэдні ўзрост арыштаваных — 17 гадоў, некаторыя і ўвогуле толькі 12. Іх справы слухаюцца ў спецыяльных судах, а турмама ідзе вольныя, а турмама знявольненне лічыцца крайнім мерам.

КРЫВАВЫ ТРЫГЕР

Беспарадкі выклікалі занепакоенасць у праваахоўных органах», — заявіў прэз-сакратар у праваахоўных органах ААН па правах чалавечка. «Для Францыі гэта момант, каб сур'езна заняцца глыбокімі праблемамі расізму і дыскрымінацыі ў праваахоўных органах», — заявіў прэз-сакратар у праваахоўных органах ААН па правах чалавечка. Reuters пісала, што смерць Назля пры затрыманні стала трэцім такім індэцантам у краіне з пачатку года. Паводле даных агенства, летась паліцыянты 13 разоў стралялі ў кіроўцу, які спыніў на дарогах. У 2021 годзе ад двух праваахоўнікаў такім чынам загінуў два чалавек, яшчэ трое — у 2020-м. Пры гэтым большасць ахвір мелі арабскае ці афрыканскае паходжанне. Эксперты

лічыць, што індэцант з забойствам падлетка стаў трыгерам для выкавання пратэстнай дэ ўлады, які даўно збіраліся, — людзі незадаволены непалапулярнай пенсіённай рэфармай, стаміліся ад эканамічнага крызісу, які цягнецца яшчэ з часоў пандэміі каранавіруса.

Афіцыйны прадстаўнік МЗС РФ Марыя Захарова парэкамендавала Парыжу зрабіць тэмай ліпенскага саміту НАТО ў Францыі ўнутрыпалітычную сітуацыю ў Францыі. «Можна быць, партнёры і саюзнікі дапамогуць» паставіць Францыі ўзбавіць са збедненымі ўрамамі для абароны паліцыі ад народа або народа ад паліцыі — гэта ўжо як самі вырашыць», — напісала дыпламат у сваім Telegram-канале. Яна звярнула ўвагу, што Францыя пры Макроне «ліхаманіць» беспарадкамі ўжо шмат гадоў. «Адны толькі «жоўтыя камізэчкі» нанеслі французскім гарадам шкоды на мільяны еўра... Сблега ў знак пратэсту супраць пенсіённай рэфармы ў Францыі на вуліцы выдзілілі сотні тысяч чалавек — у Парыжы, Марселі і па ўсёй краіне. Дэманстравочны тым самым раз'яднаюцца ўлады і грамадства», — адзначыла Марыя Захарова.

Афіцыйны прадстаўнік урада Германіі Штэфэн Хебестрайт заявіў, што ў Берліне з заклапаннасцю назраюць за пачаткам у суседняй краіне МЗС Вялікабрытаніі заклікала грамадзян краіны, якія знаходзіцца ў Францыі, пазбягаць рабнаў, дзе адбываюцца беспарадкі, і прытрымлівацца рэкамендацыі мисцёвых улад. З такім жа заклікам выступіла і Палсоўства ШВА ў Францыі.

Занепакоенасць выказалі палітычны даччы культуры і спорту. Французскі футбаліст Кіліян Мбапэ назваў сітуацыю непрыемнай. «Мне балю за маю Францыю», — напісаў ён у «Твітэры». Кіраўнік французскіх левых Жан-Люк Меланшан заклікаў да змен у праваахоўных органах. «У Францыі боць німа смяротнага пакарання. Неводзі паліцыяні не мае права забіваць, акрамя як з мэтах самаабароны», — нагадаў палітык.

БОМБА ЗАПАВОНАГА ДЗЕЯННЯ

Большасць французскіх адначыла, што прэзідэнт краіны Эмануэль Макрон «быў не на вышыні» падчас пагарму. Пра гэта паведаміла ТАСС са спасылак на даныя апытання службыў YouTube для інтэрнэт-выдання HuffPost. У прыватнасці, паводле апытання, 79 працэнтаў жыхароў Францыі лічыць, што работа Макрона падчас беспарадкаў было аднаўлялі тым жа ўзростам. «Мне тут жывём як на памойніцы», — з горчыч заўважыла «Бі-бі-сі» мисцёвая жыхарка Мада. — У тым проста небяспечна.

шчыкі правай партыі «Нацыянальнае аб'яднанне» — 97 працэнтаў. Паводле інфармацыі YouTube, 87 працэнтаў французцаў падчас апытання выказалі супраць беспарадкаў. Толькі 10 працэнтаў рэспандэнтаў падтрымалі пагармушчыя, з працэнтаў апытаных устрымаліся ад адказу. Звяршэння беспарадкаў нагадалі французцам ад падзеяў 2005 года. Тады дваіх падлеткаў, Занда Буну і Буну Трава, забіла тэмка, калі тыя ўжылі ад паліцыі і залезлі ў трансфарматарную будку ў прыгарадзе Парыжа Клішы-су-Буа. У маладзёжных аспрэды Францыі тэма паліцыі, што вартавыя парадку інавацяць

ў гібелі непаўналетніх, пасля чаго ў краіне ўспыхнулі акцыі пратэсту. Пасля пратэстаў 2005 года ўлады не зрабілі ніякіх радыкальных крокаў, а замест гэтага засяродзіліся на развіцці інфраструктуры і транспартнай сеткі ў бедных раёнах. Як піша The Guardian, падобныя праекты толькі «замалалі расколіны, але не перамагі сеграгацыю, сацыяльную няроўнасць, расізм і беднасць, з якімі жыхары гэтых раёнаў па-ранейшым сутыкаюцца штодзень». У агні сёлётай пратэстаў згаралі пабудаваныя ў тыя гады аўтобусныя прыпынкі і бібліятэкі, і падпальвалі іх какаленне, народжаннае ўжо пасля беспарадкаў 2005 года.

Журналістка Financial Times разамушляла з наведвальнікамі вулічнага рынку ў бедным прыгарадзе на ўсход ад Парыжа — Клішы-су-Буа. «Патлядзіце на гэтыя кварталы! Якія яны закінутыя! У такіх месцах нічога не адбываецца, акрамя правапарушэнняў», — распаўваў ёй 43-гадовы мисцёвы жыхар па імені Набіль. — А я як бачыў мей ведаць, што, калі нашы дзеці патрапілі ў будку, ім пагражае смерць». Журналісты «Бі-бі-сі» наведвалі ішоў лакацыю — у квартал «Фрэ-Валон», сацыяльна-мисцёвым жылым комплексе на поўначы Марселя. Бандытызм і наркаганаль было аднаўлялі тым жа ўзростам. «Мне тут жывём як на памойніцы», — з горчыч заўважыла «Бі-бі-сі» мисцёвая жыхарка Мада. — У тым проста небяспечна.

ДАСЛЮША

«Заходнім элітам страшна, што іх народы выйдуч на вуліцы і скажучь качатковае «не» неаліберальным каштоўнасцям»

На Захадзе бяжыца Беларусі, бо яна небяспечная для іх сваім аўтарытэтам, самастойнасцю і сілай дзяржавы. Аб гэтым Прэзідэнт Беларусі Аляксандр Лукашэнка заявіў на ўрачыстым асудзе ў гонар Дня Незалежнасці.

Кіраўнік дзяржавы звярнуў увагу, што Захад зноў лепіць з нас ворагаў, бо бяжыца. Не ў тым сэнсе, што тут «агрэсары», якія збіраюцца на кагосьці нападаць, занывоўваць. «Мы для іх небяспечнае аўтарытэтам, самастойнасцю і сілай беларускай дзяржавы. У рэшце рэшт, і гэта самае галоўнае, — сваім прыкладам, — падкрэсліў Прэзідэнт. — Прыкладам аднадушна прорыві паміж багатымі і беднымі, прыкладам сацыяльнай абароненасці ўсіх грамадзян, прыкладам здаровага грамадства і традыцыйнай каштоўнасцю». І многімі іншымі дасягненнямі беларускага народа, якія імпануюць простым еўрапейцам і амерыканцам.

Заходнім элітам страшна, што зноў іх народы выйдуч на вуліцы і скажучь качатковае «не» неаліберальным каштоўнасцям. Прэзідэнт: «Яны ўжо там. Толькі нам праз іх сродкі масавай інфармацыі не гавораць, супраць чаго ў Францыі, Бельгіі, іншых краінах змагаюцца звычайныя людзі. Яны змагаюцца, каб сказаць «не». Яны хочучь нармальна жыць», — заўважыў беларускі лідар. Яны прэчачь каштоўнасцю, якія дзеляць грамадства на касты, даюць прывілеі выбравым, кідаюць народы ў амаральную і бездухоўную прорву ў пагоні за нябытам, дадуў Аляксандр Лукашэнка. Мацней страху, што людзі выйдуч на вуліцы, па словах Прэзідэнта, англасаксонскага прагнасці і смага заўваў, вядомая з найстарэжых часоў», — прыродным багаці і абшары ўсходнеславянскіх земляў дагэтуль не даюць засноў заходнім элітам.

Прэзідэнт Беларусі не выключнае грамадзянскія вайны ў Украінасе. Аб гэтым кіраўнік дзяржавы думалі заявіў на сустрацы з журналістамі заахвач-кі беларускі СМІ. Аляксандру Лукашэнку было заданае пытанне, ці магчыма тэма развіцця падзей з уплывам нарастання супрацьстаяння карнічных еўрапейцаў і выхадцаў з іншых краін, у тым ліку мусульманскай, — спаленне Карана ў Швецыі, беспарадкі ў Францыі, узростанне негатыўна, які прадуццоўваюць еўрапейскія бюракраты ў Германіі.

«Я не выключнае. Але не хацелі бы, каб гэтая грамадзянская вайна была ў Еўропе, — адначыў Прэзідэнт. — Але яны ўрачыстым маршам ідуць да гэтага грамадзянскага супрацьстаяння. І нават боць паліцыя, чым не ўпартацца некая ўлад. Капі інавацяць, з людзьмі трэба размаўляць. Не ў тым віна ёсць і ўлад».

палітыгты заклікаюць ўлады краіны ўсвадзіць сур'езнасці сітуацыі. Ён падкрэсліў неадпачульчасьць мисцёва з тым, што разбурэнне і падпалы школ, мэрыя, нападзенні на прадстаўнікоў ўлады становяцца эпізодамі заўсёдняга жыцця.

Жаўважыў forbes і старшы выкладчык кафедры еўрапейскай даследаванняў факультэта міжнародных адносін Санкт-Пецярбурускага дзяржаўнага ўніверсітэта, эксперт Расійскага савета па міжнародных справах Аляксей Чыхаўчы, французскі ўрач ўжо паспрабавае «спустыць усё на тармазах». «Хутчэй за ўсё, радыкальна нічога змяняцца не будзе, — размоваў эксперт, — а значыць, і сітуацыя толькі пагаршаецца, а беспарадкі ў набліжайшыя пяць ці 10 гадоў стануць ішчэ цяжэйшымі. Кіраўнік асацыяцыі адначыў, што муні-

Захар БУРАК.

